БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 233 (724)

27 НОЯБРЬ СЕШАНБА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Руминия Халқ Республикасининг ҳукумат делегацияси Москвага келди (1-бет).
Н. А. Булганин Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Киву Стойкани қабул қилди. (1-бет).
Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг делегацияси Тошкентга келди (1 ва 2-бетлар).
Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг делегацияси Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида бўлди. (2-бет).
Кўп тиражли газеталар саҳифаларидан (2-бет).
МИРЗАЧЎЛНИ ЎЗЛАШТИРИШ —УМУМХАЛҚ ИШИ: **З. Исроилов.** —Эр йигитнинг жойи — иш қайнаган ерда (2-бет).
Дала ишларини конвейер усулида уюштириб, барча ҳосилни тезроқ йиғиб олайлик ва шудгорлашни кучайтириб юборайлик! П. Холиқов. — Янги агротехникани кенг қўлланиб.
Б. Халилов. — Секретарь боришга тавсия этмаган колхозларда (3-бет).
ҲИКОЯ: **Абат Алиев.** — Субутсиз (3-бет).
Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XI сессияси (4-бет).
Руминия-Венгрия музокаралари тўғрисида қўшма ахборот (4-бет).
Англия, Франция ва Исроил табаалари Мисрдан жўнаб кетди (4-бет).

Бошланғич партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишлари

Областимиз шаҳар ва районларидаги бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари давом этмоқда. Бу йиғилишлар КПСС XX съезди томонидан белгилаб берилган улуғвор вазифаларни бажариш учун курашда бутун совет халқининг, шу жумладан областимиз меҳнаткашларининг сиёсий активлиги ғоят ошган ва меҳнат ғайрати янада юксалган бир вазиятда ўтмоқда.

Маълумки, партия ташкилотлари XX съезд белгилаб берган муҳим вазифаларни амалга ошириш учун курашиб, хўжаликка кўпроқ амалий, конкрет ва оператив раҳбарлик қила бошладилар, омманинг ижодий активлигини ривожлантириш, ишлаб чиқаришда коммунистларнинг авангардлик ролини оширишда кўпгина ишлар қилдилар. Партиямиз Марказий Комитети томонидан шахсга сиғиниш оқибатларини тугатиш тадбирларининг белгилаб берилганлиги коллектив раҳбарлик принципларини тиклаш ва партия ички демократиясини ривожлантиришда катта аҳамиятга эга бўлди.

Ҳозир саноат корхоналари, муассасалар, колхоз, совхоз ва МТСларда бўлиб ўтаётган ҳисобот-сайлов йиғилишлари партия ички демократияси нақадар мустаҳкамланганлигини ва партиялилар оммасининг сиёсий активлиги ғоят ўсганлигини кўрсатмоқда. Коммунистлар партия ташкилоти ишидаги камчилик ва хатоларни юз-хотир қилмай дадиллик билан очиб ташламоқдалар ҳамда бу камчиликларни узил-кесил бартараф қилиш йўлларини кўрсатиб бермоқдалар.

Оҳангарон шаҳридаги 9-шахта партия ташкилотининг яқинда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилиши танқид ва ўз-ўзини танқид белгиси остида ўтди. Сўзга чиққан коммунистлар партия ташкилоти ишидаги жиддий камчиликларни юз-хотир қилмай очиб ташладилар. Партия ташкилотининг бюро аъзолари асосан раҳбар ходимлардан иборат бўлиб, улар орасида ишчилар жуда кам. Муҳокама қилинадиган масалалар кўпинча партия бюросининг секретари Қодиралиев, шахта бошлиғи Маев, касаба союз комитетининг раиси Давидович ўртоқларнинг иштирокида кўрилади. Бу ҳақда коммунистлар, оддий ишчилар ва инженер-техник ходимлар хабардор қилинмайди, шунинг учун ҳам партия ташкилоти қабул қилган қарорларнинг кўпи бажарилмай қолади.

Ҳозир бўлиб ўтаётган ҳисобот-сайлов йиғилишлари партия ташкилотларининг олиб бораётган амалий ишига, хўжалик вазифаларига раҳбарлик қилишдаги, партиявий-ташкилий, партиявий-сиёсий ишларни уюштиришдаги фаолиятларига якун ясайди ҳамда улар олдида турган навбатдаги янги вазифаларни белгилаб беради.

Саноат корхоналари, колхоз, совхозлар ва МТСларга ишнинг кўзини билиб, конкрет раҳбарлик қилмоқ учун даставвал ҳар бир хўжаликнинг экономикасини ҳар тарафлама чуқур ўрганиш керак. Шу сабабли хўжалик қурилишига раҳбарлик қилишда юз берган ҳар қандай камчиликларнинг содир бўлиш сабабларини чуқур анализ қилиб, уларни тугатиш билан ишда умумий юксалишга эришиш тадбирларини белгилаш — ҳисобот-сайлов йиғилишларининг диққат марказида туриши керак.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларида идеология масалаларига алоҳида эътибор берилиши лозим. Пропаганда иши коммунистик қурилиш практикаси билан, ҳар бир корхона, ҳар бир колхоз ва совхоз олдида турган конкрет вазифалар билан маҳкам боғлаб олиб борилиши шарт. КПСС XX съезди қарорларининг амалга оширилиши натижасида идеология ишлари бирмунча яхшиланди. Бироқ, пропаганда ва агитация ишларини олиб боришда баъзи жойларда ҳали догматизм ва қироатхонликка тамомила барҳам берилгани йўқ. Бу соҳадаги камчиликлар қанчалик тез бартараф этилса, партия ташкилотлари оммани сиёсий-хўжалик вазифаларини бажаришга шунчалик муваффақиятли сафарбар эта оладилар.

Шаҳар ва район партия комитетлари барча бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишларининг пухта тайёргарлик билан, танқид ва ўз-ўзини танқид белгиси остида ўтишига бошчилик қилишлари лозим. Йиғилишларда коммунистларнинг актив иштирокини таъминлаш йўли билан айрим раҳбар ходимларнинг бюрократик иш услубларини, омма билан ишлашдаги сансалорликни, кадрларнинг сиёсий савиясини оширишга юзаки қараш фактларини очиб ташлаш керак.

Айрим шаҳар ва район партия ташкилотларининг баъзи ходимлари ўтган сайловларда бошланғич партия ташкилоти секретарлигига коммунистларнинг хоҳишидан ташқари тавсия этилган кишиларни сайлашга уриниб, партия ички демократиясини бузишга йўл қўйган эдилар. Бу галги сайловларда ана шундай қўпол хатоларга мутлақо йўл қўйилмаслиги лозим.

Областимиздаги партия ташкилотлари ҳозирги вақтда асосий эътиборни партия XX съезди томонидан қўйилган муҳим вазифаларни бажаришга қаратмоқдалар. Саноат корхоналарининг партия ташкилотлари олтинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган социалистик мусобақага бошчилик қилмоқдалар. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари эса пахта тайёрлаш давлат планини муваффақият билан адо этиб, эндиликда мамлакатга 500 минг тонна пахта топшириш юзасидан олинган янги социалистик мажбуриятни бажариш учун курашмоқдалар.

Ана шундай шароитда бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишларини ишчанлик билан, юксак савияда, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш шиори остида ўтказайлик. Шунга эришайликки, бу йиғилишлар олдимизда турган хўжалик-сиёсий вазифаларни муваффақиятли бажаришга ёрдам берсин, коммунистларнинг ва барча меҳнаткашларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини янада оширишга хизмат қилсин.

Руминия Халқ Республикасининг ҳукумат делегацияси Москвага келди

Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Киву Стойка бошчилигида Руминия Халқ Республикасининг Ҳукумат делегацияси 26 ноябрда Москвага келди.

Москва қардош халқ вакилларини қизғин кутиб олди. Руминия делегацияси тушган поезд келгунча Москва меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари Киев вокзалида тўпландилар. Улар социалистик лагернинг бирлиги учун, халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамкорлик учун курашдаги умумий мақсад билан бирлашган румин меҳнаткашларига ўзларининг самимий хайрихоҳлик ҳисларини изҳор қилмоқ учун бу ерга келдилар.

Руминия Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқининг Давлат байроқлари билан безатилган перронда фахрий қоровул саф тортиб турди.

«Хуш келибсиз! Яшасин Руминия ва Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги!» деган сўзлар катта алвонларга румин ва рус тилларида ёзиб қўйилган эди.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосарлари А. И. Микоян ва М. З. Сабуров, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. А. Яснов, СССР Госпланининг раиси Н. К. Байбаков, СССР Министрлари П. Я. Антропов, В. Г. Бакаев, Б. П. Бешчев, Н. П. Дудоров, М. А. Евсиенко, В. П. Елютин, А. Г. Зверев, И. Г. Кабанов, А. К. Кортунов, Н. А. Михайлов, С. М. Тихомиров, Москва Совети Ижроия Комитетининг Раиси Н. И. Бобровников, СССР Ташқи Ишлар Министрининг Биринчи Ўринбосари А. А. Громико, Совет Иттифоқи Маршали К. С. Москаленко, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Протокол бўлимининг Мудири Ф. Ф. Молочков, Москва шаҳри коменданти генерал — майор И. С. Колесников, СССР Министрлар Советининг ва СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари меҳмонларни кутиб олдилар.

Кутиб олиш учун келганлар орасида Москвадаги Руминия Элчихонасининг ходимлари, дипломатик корпус аъзолари, шунингдек совет ва чет эл журналистлари ҳам бор эди.

Соат 11 дан 5 минут ўтганда поезд духовой оркестр садолари остида платформа олдига келиб тўхтади. Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Киву Стойка билан бирликда ҳукумат делегациясининг бошқа аъзолари — Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари Александру Бирлэдяну, Госплан раиси Георге Гастон Марин, Молия министри Маня Мэнеску, Ташқи савдо министри Марчел Попеску ва уларнинг ҳамроҳлари вагондан чиқадилар.

СССРнинг Руминиядаги элчиси А. А. Епишев меҳмонлар билан бирликда Бухарестдан келди. Делегацияни кутиб олмоқ учун Совет-Руминия чегарасига борган Руминия Халқ Республикасининг СССР даги Элчиси Михай Даля, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. С. Патоличев, СССР Ташқи ишлар министрлиги бўлим мудирларининг ўринбосарлари М. А. Попов ва Б. Г. Лопатенко ҳам Москвага қайтдилар.

Совет раҳбарлари Руминия ҳукумат делегацияси аъзоларини қизғин табрикладилар. Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Киву Стойка фахрий қоровулнинг рапортини қабул қилди. Катта Вокзал биносининг гумбази остида совуқ ҳавода Руминия Халқ Республикасининг ва Совет Иттифоқининг Давлат гимнлари тантанали янгради.

Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси министрлар, чет давлатларнинг элчилари билан саломлашди. Перронга тўпланган москваликлар Руминия Халқ Республикаси Ҳукумат делегациясининг бошлиғини ва аъзоларини қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар.

Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Киву Стойка микрафон олдига келиб сўзлаган нутқида бундай деди:

Ўртоқ Министрлар Советининг Раиси!

Ўртоқлар, дўстлар!

Делегациямизнинг Москвага, улуғ Совет Иттифоқининг пойтахтига келиши бизга катта хурсандлик бағишлайди. Руминия Ишчи Партиясининг Марказий Комитети ва Руминия Халқ Республикасининг Ҳукумати ҳамда бутун румин халқи номидан Сизларга ва Сизлар орқали совет халқига жуда қизғин ва самимий салом топширишимга ижозат бергайсиз!

Бизнинг делегациямиз румин халқининг ўзига энг яхши қардош ва дўст деб ҳисоблаб келаётган улуғ совет халқига қардошлик муҳаббати ҳисларини ўзи билан олиб келди. Мамлакатимиз меҳнаткашлари шуни ҳеч қачон унутмайдиларки, Руминияни фашистлар асоратидан озод қилмоқ учун совет халқининг фарзандлари румин халқининг фарзандлари билан биргаликда ўз қонларини тўкдилар, бунинг натижасида вужудга келган шароитда халқимиз ўз тақдирини ўз қўлига олиб, янги ва бахтли турмуш қуришга киришди.

Румин халқининг ўз ватанини иқтисодий ва маданий жиҳатдан ривожлантириш соҳасида қилаётган ижодий меҳнати, меҳнаткашлар турмуш даражасининг тўхтовсиз ошаётганлиги Совет Иттифоқи томонидан ҳамиша қўллаб-қувватланмоқда.

Мамлакатимизни қизиқтираётган масалалар юзасидан Совет ҳукумати билан музокаралар олиб бормоқ учун Совет Иттифоқи пойтахтига келдик. Биз шу нарсага қаттиқ аминмизки, социалистик мамлакатлар учун характерли бўлган ҳамкорлик ва қардошларча ўзаро ёрдамлашиш руҳида олиб бориладиган бизнинг музокараларимиз тўла муваффақият қозонади, халқларимизнинг бузилмас дўстлигини мустаҳкамлаш ва кенгайтириш ишига янги ҳисса қўшади.

Империалистик агрессив доиралар социалистик мамлакатларнинг бирлигини бузишга интилаётган ва тинчлик ишига ҳамда халқлар эркинлигига таҳдид солаётган ҳозирги пайтда социалистик мамлакатларнинг қардошларча дўстлиги уларнинг социализмга бориши ва бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилишлари учун энг бақувват гарантия бўлиб тобора мустаҳкамланмоқда. Руминия Халқ Республикаси ҳукумати ишчилар синфининг ва бутун румин халқининг чуқур ишончини изҳор қилиб, улуғ Совет Иттифоқи билан, бошқа социалистик мамлакатлар билан ҳамда тинчлик ва тараққиёт учун курашаётган ҳамма халқлар билан ўзининг дўстлик ва ҳамкорлик алоқаларини муттасил мустаҳкамлаб ва кенгайтириб боришни ўз ватанининг асосий манфаатлари талаб қилаётган ўзининг асосий халқаро бурчи деб ҳисоблайди.

Яшасин Руминия Халқ Республикаси билан улуғ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ўртасидаги абадий ва бузилмас дўстлик!

Яшасин бутун дунёда тинчлик!

Руминия ҳукумати бошлиғининг бу нутқини тўпланганлар гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. (ТАСС).

Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетига, Қирғизистон ССР Министрлар Советига

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети шуни мамнуният билан қайд этадиларки, Қирғизистон ССР пахтакорлари КПСС XX съездининг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисидаги қарорларини бажариш соҳасида анча иш қилдилар, пахтадан яхши ҳосил етиштирдилар ва давлатга пахта топшириш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Тайёрлаш пунктларига 145 минг тонна, ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 29 минг тонна кўп пахта топширилди.

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети Қирғизистон ССР колхозчиларини, МТС ва совхоз ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, партия, совет ва қишлоқ хўжалик ходимларини эришилган муваффақиятлар билан табриклайдилар ва улар КПСС XX съездининг пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш тўғрисидаги қарорларини бажариш устида бундан буён тағин ҳам кўпроқ ғайрат билан ишлайдилар деб ишонч билдирадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

Тошкент область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетида

Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг бюроси пахта териш ва тайёрлаш юзасидан районлар, МТС ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг якунини кўриб чиқиб, **қарор қилдилар:**

1. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи **Октябрь районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Муҳамедов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Қодиров**) берилсин. Бу район социалистик мусобақада энг яхши кўрсаткичларга эришиб, 21 ноябрдан 26 ноябргача 2,23 процент миқдорида пахта тайёрлаган ва олинган мажбуриятни 101,57 процент бажарган, топширилган пахтанинг сифати яхши бўлган. Кўчма Қизил байроқ Октябрь районига Бекобод районидан олиб берилсин.

Область ижроия комитети ва область партия комитети ноябрь ойининг бешинчи беш кунлигида **Калинин** ва **Оҳангарон** районларидаги колхозларнинг яхши ишлаганликларини қайд қилдилар.

Н. А. БУЛГАНИН РУМИНИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ КИВУ СТОЙКАНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин 26 ноябрда Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Киву Стойкани қабул қилди.

Қабул вақтида Руминия Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари Бирлэдяну Александру, Руминиянинг СССРдаги Элчиси Даля Михай, СССР Ташқи ишлар министрининг Ўринбосари Н. С. Патоличев, СССРнинг Руминиядаги Элчиси А. А. Епишев ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг делегацияси Тошкентга келди

Барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам ўз мамлакатида тез суръатлар билан социалистик жамият қураётган улуғ хитой халқига нисбатан самимий дўстлик ва қардошлик туйғуларига тўлгандир. Ўзбек халқи Хитой Халқ Республикасининг эришаётган муваффақиятларини бениҳоя қувонч ва завқ билан кузатиб бораётир. Хитой Халқ Республикасининг муваффақиятлари зулм ва эксплуатациядан озод бўлган халқ нималарга эриша олишини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

СССР Олий Советининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган халқ вакиллари Умум Хитой мажлиси делегациясининг 25 ноябрда Тошкент меҳнаткашлари билан бўлган учрашуви совет ва хитой халқларининг бузилмас дўстлигини кўрсатувчи ёрқин намойишга айланди.

Ўзбекистон пойтахти байрам тусини олган эди. Шаҳар кўчалари ва майдонлари Совет Иттифоқи билан биргаликда социализм, тинчлик ва демократия лагерининг олдинги сафларида бораётган Хитой Халқ Республикаси шарафига табрик сўзлари ёзилган транспарантлар билан безатилган эди. Ўнларча транспарантларда хитой, рус ва ўзбек тилларида мана бундай табрик сўзлари такрорланади: «Ўз мамлакатида муваффақият билан социализм қураётган улуғ хитой халқига қардошлик саломи!», «Яшасин Хитой Халқ Республикаси! Бутун дунёда тинчликнинг қудратли фактори совет ва хитой халқларининг бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги гуллаб-яшнасин!», «Хитой халқининг вакилларига қардошлик саломи!».

Меҳнаткашларнинг юзларча вакиллари азиз меҳмонларни кутиб олиш учун Тошкент аэродромига келдилар. Аэровокзал биноси устида Хитой Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари ҳилпираб турибди. Вокзалнинг катта дарвозаси устига тортилган қизил алвонда улуғ Хитой халқининг вакилларига оташин табрик сўзлари ёзилган.

Делегацияни кутиб олиш учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари И. В. Бабков ва П. Сеитов, Тошкент область партия комитетининг секретари С. Нуриддинов, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Ғ. Ғуломов, Тошкент область ижроия комитетининг раиси Ф. Х. Хўжаев, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Госплани раиси М. М. Мусахонов, республика министрлари М. Ю. Қурбонов, Х. А. Маърупов, М. В. Муҳамаджонов, А. Э. Ниёзов, Р. С. Соатов, И. В. Стрельцов, С. И. Умаров, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Ҳ. М. Абдуллаев, Олий Совет ташқи ишлар комиссиясининг аъзолари Б. Г. Мирзабеков, Қ. Р. Рўзметов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари Х. Р. Мусахонова, И. А. Раҳимов, П. М. Сазонов, С. С. Черник, Н. А. Черников, М. Ш. Шералиев, А. И. Шукуратов, Х. И. Юсупова, Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти правлениесининг раиси Т. Ж. Жўраев, фан, маданият ва санъат арбоблари, журналистлар аэродромга чиқдилар.

Соат 4 у 40 минут. ТУ-104 реактив самолёти аэродромга қўнади. Самолётда Хитой Халқ Республикасидан келган меҳмонлар бор эди. Йиғилганлар Хитой парламент делегациясининг аъзоларини давомли қарсаклар билан кутиб оладилар.

Халқ вакиллари Умум Хитой мажлисининг делегациясига халқ вакиллари Умум Хитой мажлиси Доимий комитети раисининг ўринбосари, Пекин шаҳрининг мэри Пин Чжэнь бошчилик қилади. Келганлар орасида делегация бошлиғининг ўринбосарлари: халқ вакиллари Умум Хитой мажлисининг депутати, Халқ сиёсий маслаҳат кенгаши Умум Хитой комитети раисининг ўринбосари, Хитой Демократик иттифоқи раисининг ўринбосари, деҳқон ишчи демократик партиясининг раиси, йўллар министри Чжан Бо-цзюнь, халқ вакиллари Умум Хитой мажлисининг депутати, Хитой демократик қурилиш уюшмаси раисининг ўринбосари, Умум Хитой савдо саноат уюшмаси раисининг ўринбосари, Чунцин шаҳри мэрининг ўринбосари Ху Цзи-ан, депутатлардан Ван Юнь-шэн, Оу Танлян, Юэ Сун-шэн, Жэнь Го-дун, Лю Чан-шэн, Лу Гуань-и, У Кэ-цзян, Ли Го-вэй, Ли Чунь-цинь, Чжоу Шу-тао, У Синь-юй, Чэнь Ци-ю, Лан Сянь-фэн, Ма Тэнай, Гао Чун-мин, Лян Си, Го Ди-хо, Лу Ши-цзя, Чэн Ян-Цю, Хуан Шаохун, Чжао Цин-фу, Лун Юнь, Хань Чжао-э, Янь Цзин-яо бор.

Хитой парламент делегациясининг Совет Иттифоқи бўйлаб саёҳатида ҳамроҳ бўлган СССР Олий Совети депутати А. М. Румянцев меҳмонлар билан бирга Тошкентга келди.

Олий Советларнинг депутатлари ва Ўзбекистон ССР Ҳукуматининг аъзолари улуғ хитой халқининг вакиллари билан дўстларча қўл бериб кўришадилар. Пионерлар меҳмонларга гулдасталар тақдим қиладилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. И. Илҳомова меҳмонларга табрик нутқи билан мурожаат қилади. Ж. И. Илҳомова бундай дейди:

— Азиз ўртоқлар, дўстлар! Сизларни—Улуғ хитой халқининг ва унинг Олий ҳокимият органи—халқ вакиллари Умум Хитой мажлисининг шонли вакилларини Ўзбекистон пойтахти Тошкент шаҳрида Ўзбекистон ССР Олий Совети ва республикамизнинг барча меҳнаткашлари номидан самимий табриклашга рухсат этгайсиз.

Азиз меҳмонлар, сизларнинг Ўзбекистонга келишингиз республикамизнинг ҳаётида катта ва қувончли воқиадир. Ватанимиздаги барча кишилар қаторида ўзбек халқи ҳам шонли хитой халқини унинг Совет Иттифоқига бўлган дўстона ҳислари учун, унинг меҳнатсеварлиги ва бутун дунёда тинчлик учун кураш ишидаги мислсиз катта хизматлари учун чинакам севади.

Хитой Коммунистик партиясининг доно раҳбарлиги остида хитой халқи эришган муваффақиятлар учун чин кўнглимиздан қувонамиз. Азиз ўртоқлар, СССР халқлари оиласида ўзининг бахтига эришган ўзбек халқининг ютуқлари билан сизларни таништириш шарафига муяссар бўлганлигимиз учун ўзимизни бахтиёр ҳисоблаймиз.

Совет Иттифоқидаги бошқа халқлар билан биргаликда мамлакатимизда коммунизм қуриш учун ва бутун дунёда тинчлик ва хавфсизлик учун муваффақиятли кураш олиб бораётган ўзбек халқининг ҳаёти билан яхшироқ танишишингиз учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўришга ҳаракат қиламиз.

Яшасин Хитой ва Совет Иттифоқи ўртасидаги бузилмас дўстлик!, Хуш келибсиз, азиз дўстлар!

Халқ вакиллари Умум Хитой мажлиси делегациясининг бошлиғи ўртоқ Пин Чжэнь микрофон ёнига келади.

— Азиз ўртоқлар ва дўстлар,— дейди у.—Улуғ мамлакат—СССРга келган бизнинг делегациямиз ҳамма ерда самимий ва қардошларча кутиб олинди. Бугун биз Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг гўзал пойтахтига келдик. Бизни самимий кутиб олганликларингиз учун делегациямизнинг ҳамма аъзолари ва бутун хитой халқи номидан чин кўнгилдан ташаккур айтишга рухсат этгайсиз.

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА).

Халқ вакиллари Умумхитой мажлиси делегациясининг Тошкентга келиши. Суратда: Меҳмонларни Тошкент аэропортида кутиб олиш. Делегация раҳбари ўртоқ **Пин Чжэнь** микрофон олдида нутқ сўзламоқда.

А. Палехов ва И. Глауберзон фотоси.

Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг делегацияси Тошкентга келди

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА).

Биз аминмизки, делегациямизнинг Совет Иттифоқида бўлиши мамлакатларимиз халқлари дўстлигининг янада мустаҳкамланишига, Совет Иттифоқи бошчилигидаги социализм лагери бирлигининг янада мустаҳкамланишига ёрдам беради.

Ўзбекистон ССР совет халқлари кўп миллатли катта оиласининг аъзосидир, ленинча миллий сиёсатнинг муваффақият билан амалга оширилганлигининг ёрқин намунасидир.

Хитой халқи республикангизнинг социалистик қурилишидаги муваффақиятларини катта эътибор билан кузатиб бормоқда. Саноат корхоналари, гидроэлектростанциялар ва ирригация иншоотлари қурилишининг катта миқёсда ва тез суръатлар билан ривожланаётганлиги эса кишиларни ҳайратда қолдирмоқда ва ўрганишга лойиқдир. Биз сизларни бу муваффақиятлар билан қизғин табриклаймиз.

Ўртоқлар! Хитой ва Совет Иттифоқи халқлари бир оиладаги яқин ака-ука ва опа-сингиллардир. Сизларга Хитойдаги турли миллатларнинг қардошларча дўстлик ҳисларини изҳор этишга, Ўзбекистон ССР халқига оташин салом топширишга руҳсат эттайсиз.

Яшасин Хитой ва Совет Иттифоқи халқларининг абадий ва бузилмас дўстлиги! Ўзбекистон халқига бахт-саодат ва республикангизга равноқ тилайман.

Хитой парламент делегацияси бошлиғининг нутқи ҳозир бўлганларнинг гулдурос қарсаклари билан бир неча марта бўлиниб турди.

Москва Совети Ижроия комитетининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Пекин шаҳри Халқ Комитетининг делегацияси Хитой парламент делегацияси билан Тошкентга келди.

Халқ вакиллари Умум Хитой мажлиси делегациясининг аъзолари бироз дам олганларидан кейин Навоий номидаги Ўзбек давлат опера ва балет театрида «Тоҳир ва Зуҳра» спектаклида ҳозир бўлдилар. Улуғ хитой халқининг вакиллари залда пайдо бўлганларида театрда ўтирган томошабинлар уларни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар. Театр директори Т. Жумаев меҳмонларга табрик нутқи билан мурожаат қилди.

Ўртоқ Пин Чжэнь делегациянинг ҳамма аъзолари номидан артистларга яхши ўйнаганликлари учун самимий миннатдорлик билдирди ва уларга гуллар тақдим этди.

Хитой парламент делегацияси билан бирга театрда Пекин шаҳри Халқ Комитетининг Тошкентда меҳмон бўлиб турган делегациясининг аъзолари, Хитой қишлоқ хўжалик делегациясининг, шунингдек ХХР хореография санъати ходимлари делегациясининг аъзолари ҳам бор эди. (ЎзТАГ).

Каганович номли паровоз-вагон ремонт заводи ишчилари олтинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириғини муддатидан олдин бажариш учун ғайратларига ғайрат қўшиб ишламоқдалар. **Суратда:** кундалик нормасини 185-195 процентдан бажариб, ҳозир 1958 йил ҳисобига ишлаётган токарь Жўра Мирзаев паровоз поршенига ишлов бермоқда.

Э. Погорельченко фотоси.

Кўптиражли газеталар саҳифаларидан

ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА ЯРИМ АСР

Л. М. Каганович номли Тошкент паровоз-вагон ремонт заводи республикамиздаги энг кекса ва революцион традицияларга бой бўлган корхоналардан биридир. Бу ерда юзлаб кекса ишчилар ўз умрининг жуда кўп қисмини ана шу заводда ўтказган. Ана шулардан бири Михаил Павлович Крупининдир.

Михаил Павлович 1906 йилда собиқ Туркистон темир йўл мастерскойига токарлик ҳунарини ўрганиш мақсадида шогирд бўлиб ишга киради. У, революцион ҳаракатларда актив иштирок этади, қизил шарқчиларнинг ишчи гвардияси сафида туриб, контрреволюционерларга қарши олиб борилган жангларда қатнашади.

«Эллик йилдан буён фидокорлик билан меҳнат қилиб келаётган коммунист ўртоқ Крупинин, — дейди завод касаба союз комитетининг раиси ўртоқ В. Окунский **«Қизил шарқчилар гудоги»** газетасидаги мақоласида, — **ўзининг бутун ҳаётини ва ижодий фаолиятини мамлакатимизда коммунистик жамият қурилиши ишига сарф этиб келмоқда.**

Михаил Павлович Крупининнинг меҳнатлари ҳукуматимиз томонидан бир неча бор тақдирланди. У, икки марта Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи ва «Фахрий темир йўлчи» значоги билан мукофотланган».

Завод ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари яқинда кекса ишчи М. Крупининнинг меҳнат фаолияти бошланганлигига 50 йил тўлганлигини кенг нишонладилар.

СЎК ОШИГА СУРНАЙ

«Мен коржома олиш мақсадида цех конторасининг ходими ўртоқ Гайворонскийга мурожаат қилдим, — дейди Ўзбекистон металлургия заводининг кислород баллонларини ремонт қилиш бўйича слесари ўртоқ А. Шодмонов, ўзининг **«За металл»** газетаси редакциясига ёзган хатида. — **Ўртоқ Гайворонский ўзининг ҳисобат ёзиш билан банд эканлигини айтди.**

Эртаси куни яна конторага келдим, юқоридаги аҳвол яна айнан такрорланди — ўртоқ Гайворонский «муҳим» иш билан банд экан. Тўртинчи куни келган эдим, у эски коржомани топширганлигим тўғрисидаги справкани келтиришимни сўради. Ниҳоят, бешинчи куни справкани олиб келдим».

Ўртоқ Шодмоновнинг ёзишича, у беш кун овораю-сарсон бўлганидан сўнг ҳам коржомани ололмаган, чунки склад мудири ўртоқ Папу коржома олиш учун берилган талабномага техника хавфсизлик бўлимининг бошлиғи ўртоқ Сапежинский ва таъминот бўлимининг бошлиғи ўртоқ Бинуснинг «берилсин» деган резолюциясини ва унинг тагига қўл қўйиб беришни талаб этган. Слесарь ўртоқ Сапежинский олдига ҳам, ўртоқ Бинус олдига ҳам уч мартадан борган. Лекин ўртоқ Сапежинский, олдин Бинус қўл қўйсин, сўнг мен резолюция бераман деган, ўртоқ Бинус эса олдин Сапежинский ўз резолюциясини берсин, сўнг мен қўл қўяман деган. Хуллас, бу икки раҳбар ўртоқ Шодмоновни ишдан қолдиришга кимўзар ўйнаганлар. Слесарь Шодмонов 10 кунга яқин овора бўлган, лекин шунда ҳам у, коржомани ололмаган.

Сўк ошига сурнай деганларидек, ҳар бир ишчи учун зарур бўлган биргина коржома учун шунчалик оворагарчиликнинг кимга кераги бор экан? Бу, ишчининг қимматли вақтини бекорга олишдан бошқа нарса эмас-ку! Лекин шундай бўлса ҳам, афтидан, юқоридаги раҳбар ўртоқлар, биз ўзимизда қаттиқ тартиб ўрнатганмиз, деб гердайиб юрган бўлсалар керак.

ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИКДА

Илья Михайлович Велигонов Ростовдаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводида қарийб чорак асрдан бери пўлат эритувчи бўлиб ишлайди. Яқинда ростовлик бу новатор-пўлат эритувчи «Чирчиксельмаш» заводига келди ва бир неча кун мобайнида ўз тажрибаларини ҳамкасб дўстлари — ўзбек машинасозлари билан ўртоқлашди. У, печь ёнида туриб, эритилаётган пўлатнинг қандай қилиб юқори сифатли бўлишини таъминлаш йўлларини амалда кўрсатиб берди.

«Илгарилари, — деб ёзади «Чирчиксельмаш» заводининг бош металлурги ўртоқ Е. Вишневецкий **«Селмашевец»** газетасидаги мақоласида, — **эритмага суюқ шлак қўшилса, ковушдаги температура тезда пасайиб кетади, деган тушунча бор эди. Ўртоқ Велигонов бу тушунчанинг нотўғри эканлигини ва суюқ шлак ковушдаги температурага мутлақо таъсир қилмаслигини тажрибада исботлаб берди.**

Ўртоқ Велигонов заводимиз пўлат эритувчиларининг тажрибаларини оширди ва тайёрланаётган эритманинг юқори сифатли бўлишини таъминлашга ёрдам берди».

Тошкент шаҳар Фрунзе районида янги автомат телефон станциясини монтаж қилиш ишлари тугалланмоқда. Станция шу йилнинг охирида ишга туширилади. Бу ерда аппаратларни ўрнатиш ва монтаж қилиш ишларини Москвадаги «Союзтелефонстрой» трестидан келган бригада аъзолари олиб бормоқдалар. **Суратда:** монтажчилар бригадасининг бошлиғи **П. М. Иванова** иш устида. **В. Лейзерович** фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТОШКЕНТ РАЙОНИДА

ЯНГИ ШИФОХОНАЛАР

Район соғлиқни сақлаш бўлими район меҳнаткашларига медицина хизматини тобора яхшилаш тадбирларини кўрмоқда. Бўзсув сабзавот-сутчилик совхозида 10 ўринли касалхона очилиб, ишга туширилди. «ХХ партсъезд» колхозида трахома касалхонаси меҳнаткашларга хизмат қилмоқда.

18 ТА ЯНГИ ОБЪЕКТ

Район матлубот жамияти правлениеси 1- МТС ҳузурида ошхона учун 12 хонадан иборат янги бино қурди. Ошхона талабга мувофиқ жиҳозланди. Бўзсув сабзавот-сутчилик совхозида ошхона ва озиқ-овқат, саноат моллари магазини учун янги бино қурилди. 54- разъездда томат заводи ишга бошлади. Умуман, район матлубот жамияти шу йил мобайнида 18 та объект қуриб, уни фойдаланишга топширди.

ЯНГИ ТУРАР-ЖОЙЛАР

Ўтган йил Чоштепа қишлоқ совети территориясида якка тартибда уй-жой қуриш учун ишчи, хизматчи ва мутахассисларга 20 та ер участкаси ажратилган эди. Бу ерда янги турар-жойларнинг кўпчилиги қурилиб бўлди. Сталин номли колхоз территориясида янги шаҳарча вужудга келмоқда. Бу ерда ҳам 20 та уй қад кўтарди.

ЙИЛЛИК ПЛАН 10 ОЙДА БАЖАРИЛДИ

Район матлубот жамиятининг маданий моллар магазини харидорларга яхши хизмат қилмоқда. Магазин мактабларни ўқув қуроллари ва китоблар билан мунтазам таъминлаб турипти. Колхозлар ва колхозчиларга турли маданий моллар: радиоприёмниклар ва ҳоказолар етказиб бераётир. Қишлоқда китоб савдоси йўлга қўйилди. Шу туфайли магазин 10 ойда 2 миллион 850 минг сўм савдо қилиб, йиллик планни ошириб бажарди, ўтган йилгидагига нисбатан савдо оборотини 800 минг сўмга кўпайтирди.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг делегацияси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида бўлди

Халқ вакиллари Умум Хитой мажлисининг Тошкентда турган делегацияси 26 ноябрда эрталаб Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида бўлди. Пекин шаҳри Халқ комитети делегациясининг аъзолари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига Хитой парламент аъзолари билан бирга келдилар.

Ш. Р. Рашидов меҳмонларни табриклади ва Ўзбекистон меҳнаткашлари халқ вакиллари Умум Хитой мажлиси делегациясининг келганлигидан беҳад хурсанд эканликларини ва республиканинг халқ хўжалигини ва маданиятини ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар билан делегацияни бажонидил таништиражакларини айтди.

— Совет Иттифоқи халқлари ва Хитой Халқ республикаси халқлари қардошдирлар, деди ўртоқ Рашидов. — Биз бир-биримизни қардошларча севамиз, янги ҳаёт қуришда бир-биримизга қардошларча ёрдамлашамиз. Хитой халқининг Совет Иттифоқидаги социалистик қурилиш тажрибасини ниҳоятда қадрлаётганлиги, бу тажрибадан ўз ишларида ижодий тарзда фойдаланишга интилаётганлиги совет кишиларини қувантиради. Шу билан мамлакатимизнинг меҳнаткашлари ҳам хитой халқининг ҳаётидаги барча илғор фойдали нарсаларни ўрганишни хоҳлайдилар. Тажрибани бу равишда ўртоқлашиш мамлакатларимизнинг халқларига катта фойда келтиради.

Ўртоқ Рашидов меҳмонларни республиканинг давлат тузилиши билан таништирди, совет ҳокимияти йиллари мобайнида ўзбек халқи ҳаётида рўй берган ўзгаришлар ҳақида сўзлаб берди. У ленинча миллий сиёсатнинг муваффақиятли равишда амалга оширилишини, Ўзбекистоннинг халқ хўжалиги ва маданияти гуриллаб ривожланаётганлигини кўрсатадиган маълумотларни келтирди.

Хитой парламент делегациясининг бошлиғи Пин Чжэнь самимий кутиб олинганликлари учун миннатдорлик билдирди ва Ўзбекистон республикасининг ҳаёти билан шахсан танишиш имконияти берилганлиги учун мен ва ҳамроҳларим ғоят мамнунмиз деб уқтириб ўтди. Хитой делегациясининг аъзолари, деди у, Ўзбекистонда ўзлари учун кўп фойдали нарсаларни билиб олишлари мумкин, уни биринчи таассуротларимизнинг ўзи ҳам кўрсатиб турибди.

Республика министрлари, Ўзбекистон ССР Олий Совети доимий комиссияларининг раислари ва аъзолари иштирокида бўлган дўстона, эркин суҳбат вақтида Хитой парламентининг аъзолари Ўзбекистоннинг экономикаси ва маданияти масалаларига ҳар томонлама қизиқдилар. Пахтачилик, ирригация қурилиши, халқ маорифига доир кўп саволлар берилди. Меҳмонлар республикада янги ерларни, жумладан Мирзачўлдаги ерларни ўзлаштириш соҳасида олиб борилаётган ишларга алоҳида эътибор бердилар.

Суҳбат вақтида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари П. Сеитов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. И. Илҳомова, республика министрлари, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, республика ташкилотларининг бир қанча раҳбарлари, журналистлар ҳозир бўлдилар. (ЎзТАГ).

Хитой халқининг вакиллари ўзбек колхозчиларининг ҳаёти билан танишмоқдалар

Халқ вакиллари Умум Хитой мажлисининг Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган делегацияси 26 ноябрь куни тушдан кейин Тошкент область, Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозига борди.

Қишлоқ хўжалик артелининг аъзолари Хитой парламентининг аъзоларини энг азиз меҳмонлар сифатида кутиб олдилар. Юзларча меҳнаткашлар колхоз қишлоғининг кўчаларига чиқдилар ва улуғ хитой халқининг вакилларини гулдурос олқишлар билан табрикладилар.

Қишлоқ хўжалик артели правлениесида делегация аъзолари колхоз раиси А. Матқобилов билан дўстона суҳбатда бўлдилар. Бирин-кетин берилган саволлар хитойлик дўстларнинг Совет Иттифоқидаги колхоз қурилишининг ўзлари учун қимматли бўлган тажрибасига ниҳоятда эътибор берганликларини кўрсатар эди. Колхозчиларнинг меҳнатига ва ижтимоий фаолиятига доир деярлик ҳамма нарсалар тўғрисида саволлар берилди. Меҳмонлар ўзларининг ҳамма саволларига муфассал жавоблар олдилар.

Колхоз правлениесидаги суҳбатдан кейин делегация аъзолари группаларга бўлиниб артелнинг хўжалигини кўздан кечирдилар.

Хитой парламент аъзоларининг бир группаси чорвачилик фермасида бўлди. Иккинчи группаси бир қанча колхозчиларнинг таклифи билан уларнинг уйларига бордилар.

Делегация аъзолари колхоздаги туғруқхонани, болалар боқчасини, меҳмонхонани бориб кўрдилар. Улар Дурмон қишлоқ Советининг раиси Мунаввар Холматова билан учрашдилар ва у билан суҳбатда Советнинг ҳамда Совет доимий комиссияларининг фаолияти билан, қишлоқ Совети ва колхоз ўртасидаги ўзаро муносабатлар билан қизиқдилар.

Қишлоқ хўжалик артелининг раиси А. Матқобилов хитойлик дўстларни зиёфатга таклиф қилди. Колхоз бадиий ҳаваскорлари делегация аъзоларига ўз санъатларини кўрсатдилар.

Пекин шаҳри Халқ Комитети делегацияси «Қизил Ўзбекистон» колхозида Хитой парламент аъзолари билан бирга бўлди. (ЎзТАГ).

ЯНГИ КИТОБЛАР

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти қуйидаги китоб ва брошюраларни нашр этди:

Ф. ЭНГЕЛЬС. — **«Турар-жой масаласига доир».** 108 бет, тиражи 15.000, баҳоси 1 сўм 45 тийин.

Ф. ЭНГЕЛЬС. — **«Социализмнинг утопиядан фанга тараққийси».** 86 бет, тиражи 20.000, баҳоси 1 сўм 15 тийин.

И. Д. НИСЕНГАУЗ, А. Т. ПОПОВ. — **«За технический прогресс».** (Из опыта работы Янгиюльского хлопкового завода). 56 бет, тиражи 2.000, баҳоси 65 тийин.

М. Х. ДАВЛЕТ — ЮСУПОВ. — **Союз «Кошчи» и его роль в укреплении советской власти в Туркестане». (1919 — 1924).** 66 бет, тиражи 3.000, баҳоси 1 сўм.

АДҲАМ РАҲМАТ. — **«Шеър ва эртаклар».** (Кичик ёшдаги болалар учун) 66 бет, тиражи 30.000, баҳоси 1 сўм.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриёти қуйидаги брошюраларни нашр этди:

Доцент В. МАЖИДОВ. — **«Ўлган организмни тирилтириш».** 28 бет, тиражи 20540, баҳоси 40 тийин.

П. ДОНСКОЙ, И. ТИШИН. — **«Африка халқлари миллий мустақиллик учун курашда».** 40 бет, тиражи 23400, баҳоси 60 тийин.

И. ДУДИНСКИЙ. — **«Жаҳон социалистик хўжалик системасининг барпо бўлиши ва ривожланиши».** 56 бет, тиражи 23440, баҳоси 60 тийин.

Х. Р. СОБИРОВ. Иқтисодий фанлар кандидати. — **«Мамлакатимизнинг йирик кутубхоналари».** 32 бет, тиражи 20540. баҳоси 40 тийин.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Янгийўлнинг пахта тайёрлашда орқада қолишига асос йўқ“

Газетамизнинг 17 ноябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола босилиб, унда Янгийўл районидаги колхозларда давлат планини бажаришгагина эмас, балки олинган социалистик мажбуриятни ошириб бажариш учун етарли ҳосил борлиги, районда пахта териш ва тайёрлаш ҳаддан ташқари бўшаштириб юборилганлиги танқид қилинган эди.

Ўзбекистон КП Янгийўл район комитетининг секретари ўртоқ Мусаевнинг редакциямизга хабар қилишича мақола район партия комитетининг кенгайтирилган бюро мажлисида муҳокама қилинган, танқид ўз вақтида берилган ва тўғри деб топилган. Бюро газетада кўрсатилган камчиликларни тезда бартараф қилиш ҳамда пахта териш ва тайёрлашни тезлаштириш учун амалий тадбирлар белгилаган.

МИРЗАЧЎЛНИ ЎЗЛАШТИРИШ — УМУМХАЛҚ ИШИ

Эр йигитнинг жойи—иш қайнаган ерда

Йигитнинг юрагида ўт чақнаб тургани яхши-да. Бировларнинг оғирини енгил қилиш, эл-юртга қўлидан келганча холис хизмат қилиш истаги билан яшайдиган азамат йигитнинг қалбида доимо баҳор ҳукм суради, кўнглида эса катта-катта ишларни қилиш орзуси жўшиб туради. Бундай йигит сира бекор туролмайди. Қачон қарасангиз бир ишга жонжаҳди билан киришган бўлади. Ҳали бу ишни тугатмасдан туриб, иккинчи—ундан қийинроқ ишни тез ва қулай бажариш режасини тузиб юради. Бунақа йигит қаерда халқи учун кўпроқ фойда келтириши мумкин бўлса худди шу ерга ўзини уради; у ерда учрайдиган ҳар қандай қийинчиликлардан чўчимайди. Зотан катта қийинчиликлар билан курашиш ва уларни не машаққатлар билан енгиш бундай йигитларга завқ бағишлайди.

Суратда камтаринлик билан жилмайиб турган Маннопжон ва кенг яғринлик Ўрозбой худди ана шундай йигитлар тоифасидан. Кўрдингизми, буларнинг кўзидан ўт чақнайди.

Булар бир сўзлик—аҳди мустаҳкам, меҳнатдан қочмайдиган йигитлар. Буларнинг иккаласи ҳам «Мирзачўлнинг қўриқ ерларини ўзлаштириш учун кўпчиликни чақиришаётган экан, қани, биз ҳам бориб кўрайликчи, ёқса ишлармиз—тўғри келмаса яна қайтиб келаверамиз-да» деган хаёл билан кетишаётгани йўқ. Улар бир қарорга келгунча тоза ўйлаб кўришди. Уйда қанча гап-сўзлар бўлиб ўтди...

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Пахта етиштиришни кўпайтириш учун Ўзбекистон ССР ва Қозоғистон ССРдаги Мирзачўлнинг қўриқ ерларини суғориш ва ўзлаштириш тўғрисида»ги қарори эълон қилинганида Маннопжон Тошкент медицина институтига кириш мақсадида қабул имтиҳонларини топшириб юрганди. У пайтда Маннопжон Мирзачўлга боришни хаёлига ҳам келтирмаганди. Унинг фикри-зикри имтиҳонларни муваффақиятли топшириш билан банд эди. Ҳали институтга қабул қилинмаган, медицина фанларини ўқимаган бўлса ҳам хаёлида врач бўлиб олганди. Гоҳ хирургчасига кийиниб олиб, оғир ётган касални усталик билан операция қилаётган бўлар, гоҳо ўлим тўшагидан унинг туфайли соғайиб чиққан кишининг ҳурмат тўла ташаккурини эшитаётган бўлар эди. Бу ширин хаёллар унга уйқуда ҳам тинчлик бермасди.

Лекин қуруқ ният қилиш, келажак тўғрисида ширин хаёл суриш билангина иш битмас экан,—дейди Манноп.—Мендан пухтароқ йигит-қизлар кўп экан, қабул имтиҳонлари конкурсида белгиланган баллга эришолмадим. Аттестатимни олиб қишлоққа қайтдим.

У, ўзи туғилиб ўсган қишлоғи—Орджоникидзе районидаги Киров номли қишлоқ советининг Молотов номли колхозига қайтиб боргач бекор юрмади; синглиси Равшаной билан бирга колхозчиларнинг мўл пахта ҳосили учун курашида актив иштирок этди...

13 ноябрь куни Маннопжон одати бўйича колхоз дала шийпонида газетани олиб, уни кўздан кечираркан, биринчи бетдаги катта қилиб ёзилган сарлавҳа унинг эътиборини тортди. Бу Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Олий Совети Президиумининг ишчиларга, колхозчиларга, қурувчи мутахассисларга, сув хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги, фан ва маданият ходимларига, Ўзбекистон ССРнинг барча меҳнаткашларига, совет ёшларига Мурожаати эди. У, партия ва ҳукуматимиз бизларга яна нима хусусда мурожаат қилибдилар деб, қизиқиб ўқий бошлаган эди, Ўрозбой келиб қолди.

— Тушки овқат тамом бўлдику, сен газетхонлик қилиб ўтирибсан, тўрт соат термай белинг оғридими дейман,—кесатиқ қилди Ўроз.

— Ўроз ака, бу ерда муҳим ҳужжат босилибти, келинг дарров бирга ўқиб чиқамиз.

— Қанақа ҳужжат, қани ўқичи,—деди Ўроз ҳам қизиқиб.

Манноп овоз чиқариб ўқий бошлади.

«...Партия ва халқнинг иродаси билан Мирзачўл гуллаб-яшнаётган пахтазорлар, боғ ва узумзорлар ўлкасига айлантириладиган вақт узоқ эмас.

Ана шунда улуғ Лениннинг Ўрта Осиёда суғориш ишларини ривожлантириш тўғрисидаги гениал ғоялари тўла турмушга татбиқ бўлади»...

Бу гаплар ҳар икки ёшнинг юрак-юрагига таъсир қилди. Ўроз ҳам кўп қатори Мирзачўлнинг қўриқ ерларини суғориш ва ўзлаштириш вазифасини амалга оширишда катта ишларни қилиши мумкин. У, ...Мирзачўлни ўзлаштириш—ҳар бир коммунист, комсомол ва республикадаги барча меҳнаткашларнинг фахрли иши ва бурчидир», деган хитоб устида жиддий ўйланиб қолди. Шу пайт негадир кўзи олдида взвод командири Григорий Петровичнинг сиймоси пайдо бўлди. У «солдат Ўроз Миралиев, сенинг ўрнинг Мирзачўлда—ўша ерга бор, солдатчасига ишла!» дегандек бўлди.

Бироз ўйланиб тургач Ўроз Маннопга қаради-да, қатъият билан деди:

— Кечқурун чол-кампир билан маслаҳатлашиб кўраман, хўп дейишса, эртагаёқ ариза кўтариб бораман.

Манноп ҲОШИМОВ.

Ўроз МИРАЛИЕВ.

* * *

—Онам розилик берса мен ҳам бораман,—деди Манноп,—фақат менинг бир тайин касбим йўқ-да, шунисига ҳайронман. Қурилишда бироз ишлаганман, усталик қўлимдан келмаса ҳам, ўзимга лойиқ иш топилар дейман-а Ўроз ака? Сиз нима дейсиз?

— Менинг армияда орттирган ҳунарим бор—4-разрядлик радиомонтажникман, қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумини битириб, техник-механик мутахассислигини олганман— дипломим ҳам бор. Бундан ташқари арматурчиликни ҳам биламан. Мени қайси ишга қўйишса, сени ўзимга ёрдамчи қилиб оламан.

Улар гапни наридан-бери тугатиб, ишга тушиб кетишди. Кечқурун ҳар иккиси уйдагиларга маслаҳат солди. Ўрознинг онаси бу гапни эшитиши билан кўзига ёш олиб:

— Болам, икки йил армияда юрдинг, қайтиб келганингга ҳам 4 ой бўлгани йўқ, энди бизни яна ташлаб кетасанми? Отанг 70 дан ошган бўлса, мен ҳам олтмишга бориб қолдим. Бизнинг бир оёғимиз ерда бўлса, иккинчи оёғимиз... Бизнинг беш кунлигимиз борми-йўқми, олдимизда бўлгин энди, — деб хасрат қилди.

Бу гаплар Ўрозни ўйлантириб қўйди.

Нима қилсин. Бир томонда она, иккинчи томонда Ватан ва халқ олдидаги бурчи. Узоқ сукутдан сўнг у отасига «Сиз нима дейсиз» дегандек савол назари билан қаради. Мирали ота бир ҳўрсиниб олди-да, хотинига қараб салмоқланиб гапира бошлади:

— Ўғлинг борса урушга бормайди, қуришга боради. Мирзачўлдай ҳувуллаб ётган ерга бир кетмон уриш, у ерда қуриладиган бинога бир ғишт қўйиш қанчалик савоб иш, буни биласанми? Сен биз қариб қолдик, беш кунлигимиз борми-йўқми дейсан, бунақа ёмон ният қилма. Ноумид шайтон. Шукурки, ҳали куч-қувватимиз бор. Мирзачўл узоқ эмас, келиб-кетиб турар, ахир. Ундан кейин акаси бор, қолаверса колхоз бор.

Чол сўзлашдан тўхтаб ўғлининг кўзига тикилди. Унинг кўзларидан бир ёлқин чақнаб кетди. Шу топда Ўроз отасини қучоқлаб гир-гир айлантиргиси келиб кетди. Бироқ онаси ҳамон кўз ёшини енгининг учи билан артарди. Буни кўриб яна руҳи ўзгарди.

— Эл-юртга фойдаси тегадиган азаматинг борлигига хурсанд бўлиш ўрнига, йиғлаганинг нимаси. Қўй, кўз ёши қилма, хурсанд бўлиб оқ фотиҳа бер. Партия ва ҳукуматимиз чўлни бўстон қилайлик, деб ёшларни чақираётган экан, сен билан бизга ўхшаганлар болаларини пинжидан чиқармаса ким боради, шундай азим ишни ким қилади?

— Энди сиз шундай дейсиз-ку, дадаси, қиламан деган йигитга шу ерда ҳам иш кўп-ку...

— Эр йигитнинг жойи иш қайнаган ерда бўлади. Борсин, у ерда яхши ишласин. Одамлар Жонғил кампирнинг ўғли қақраган чўлни обод қилди, деса ҳам семирасан, ҳам ёшарасан, кампир!

Ниҳоят она ҳам рози бўлди. Шу куни акаси уйда йўқ эди. У, эртасига эрталаб ҳамма гапни эшитгач, хурсанд бўлди.

— Чол-кампирдан сира ховотир олма, кўнглингни тўқ қилиб ишлайвер, мен учун ҳам ишлайсан-да,— деди у укасига.

Ўроз акаси билан нари-бери гаплашиб, Маннопжонникига югурди. Эшикдан кириши билан Маннопнинг онаси Ўрингул хола унинг қаршисига келиб:

— Ҳай Ўрозбой, бу сендан чиққан ақлми? Ҳали она сути оғзидан кетмаган боламни Мирзачўлга олиб кетармишсан, бу қанақаси? Чўли-биёбонда бу нима қилади? — деб қолди.

— Аввало Маннопингиз сиз айтгандек ёш бола эмас. Жасадини қаранг, тоғни урса талқон қиладиган йигит-ку. Иннакейин, Мирзачўлга бориш мендан ҳам, ўғлингизнинг ўзидан ҳам чиққан ақл. Унинг калласи бор. Учинчидан, чўли-биёбонда нима қилади дейсиз, у ерда кўп қатори ишлайди. Не-не машиналар борки, кўриб ақлингиз ҳайрон қолади—ўшаларни ишга солиб, чўлда янги шаҳар қуради. Шаҳар бўлганда ҳам бир борган одам чиқиб кетгиси келмайдиган шаҳар қуради. Худди бизнинг райондагига ўхшаган, балки ундан ҳам обод қишлоқ қуради...

— Хўп, боравер дедингиз-ку ойи, —уй ичидан гап ташлади Манноп,— энди хасрат қилманг-да. Ўйнаб-кулиб жавоб берсангиз бораман, бунақа нолийверадиган бўлсангиз бормай ман қўяман.—

У онасининг характерини яхши биларди. Ҳақиқатан ҳам у кутганидек онаси нолимади.

— Шунчаки айтаётганим-да ўғлим. Юртга келган тўй, борсанг борақол, майли болам бор, — деди она.

Манноп билан Ўроз биргаликда ариза ёзишди.

Улар «Главголодностепстрой» бошқармасининг кадрлар бўлимига кирганларида уларга ўхшаган 3 йигит ва бир аёл ҳам ўтирган эди. Бўлим бошлиғи навбати келган Ўрознинг аризасини олиб ўқий бошлади.

— Яхши, шунча касбингиз бор экан, партия чақириғига «лаббай» деб отилиб чиққан экансиз, жон деб қабул қиламиз. 58-разъездга борасиз, Ленин шаҳрини қуришда қатнашасиз.

— Мана шу укамни ҳам бирга олиб кетмоқчиман,—деди Ўроз Маннопнинг аризасини узатиб.

Бўлим бошлиғи Алиев Маннопга бир қараб қўйди-да, аризани ўқиб бўлгач Ўрозга:

— Майли борсин. Бир ой-ярим ойдан сўнг Тошкентга урйб қолмайдими?—деди Маннопга яна бир разм солиб.

— Ишдан қочмайман! — секин, аммо қатъият билан жавоб берди Манноп.

— Қочмайди,—ишонтирди Ўроз.

Улар йўлланмани олиб қувона-қувона уйга қайтдилар. Уйдагилар тайёрлаб қўйган майда-чуйдани қопчиққа солиб, шу куниёқ Мирзачўлга жўнаб кетдилар.

Поездда индамай ўтиришар экан, ҳар икки азамат Мирзачўлнинг келажаги ҳақида ўйлаб борарди.

З. ИСРОИЛОВ.

Дала ишларини конвейер усулида уюштириб, барча ҳосилни тезроқ йиғиб олайлик ва шудгорлашни кучайтириб юборайлик!

☆ ☆

„Қизил пахтакор" колхозининг ғалабаси

Бекобод районидаги «Қизил пахтакор» колхозининг аъзолари бу йил ҳам ҳар йилгидек пахтачилик агротехникасининг янги прогрессив усулларини кенг қўлланиб, 635 гектар ерда мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти ана шу мўл ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш учун барча куч ва имкониятни теримга тўла сафарбар этди. Кўпмингчилар ҳаракати кучайтирилди. Социалистик мусобақанинг ролига алоҳида аҳамият берилди. Илғор теримчиларнинг иш тажрибалари оммалаштирилди. Пахта териш ва давлатга топширишда коммунист ва комсомолларнинг авангардлик роли кучайтирилди. Натижада колхоз аъзолари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариб, давлатга ҳар гектар ердан 24 центнердан ҳосил етказиб бердилар. Бу эса ўтган йили олинган ҳосилга нисбатан гектарига 8 центнердан ортиқ демакдир.

Колхознинг илғор звено ва бригада аъзолари ўзаро социалистик мусобақада олдинда бориб, давлатга зиммага олинган мажбуриятдан ташқари ҳосил топширмоқдалар. Ўртоқ Т. Файзиев бошлиқ бригада аъзолари шу кунгача 50 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан, ўртоқ Ж. Деҳқонов бошлиқ бригада аъзолари 31 центнердан юқори сифатли пахта йиғиштириб олдилар. Бу бригадаларнинг аъзолари мавсум охиригача гектаридан яна 5-6 центнердан пахта топшириш учун, далада қолган ҳосилнинг сўнгги граммигача сира нобуд қилмай, йиғиб-териб олиш учун курашмоқдалар.

Колхозда пахта ҳосили ошган сари ундан олинадиган даромад ҳам кўпаймоқда. Ўтган йили пахтадан олинган даромад 2 миллион сўмдан салгина ошган эди, бу йил эса шу вақтгача 4,5 миллион сўмга яқин даромад қилинди.

Бу чиндан ҳам «Қизил пахтакор» колхози аъзоларининг ғалабасидир.

Ж. САФАРОВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1956 ЙИЛ 26 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Бўстонлиқ	—	113,68
Пискент	0,06	110,69
Оржоникидзе	0,09	110,58
Юқори Чирчиқ	0,03	110,22
Ўртасарой	0,13	105,87
Сирдарё	0,02	103,60
Октябрь	0,22	101,57
Мирзачўл	0,01	100,61
Гулистон	0,11	100,29
Бўка	0,03	100,09
Верхне-волинск	0,03	97,46
Калинин	0,23	97,00
Оҳангарон	0,24	95,17
Қуйи Чирчиқ	0,28	93,41
Бекобод	0,04	93,31
Чиноз	0,06	92,86
Янгийўл	0,08	92,63
Оққўрғон	0,05	92,15
Боёвут	0,01	89,02
Ўрта Чирчиқ	0,06	88,66

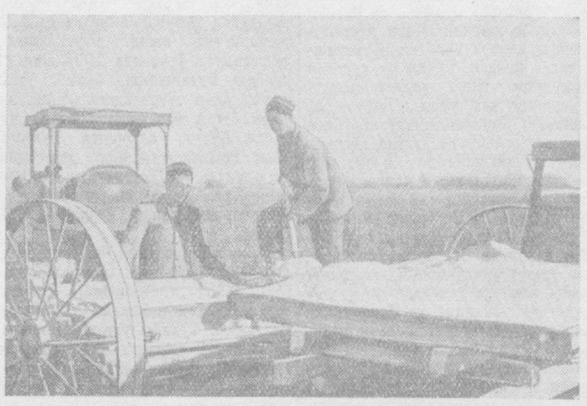

Оржоникидзе районидаги Хрущев номли колхозда агротехника тадбирлари тўла амалга оширилгани ҳолда келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин тайёрланмоқда. Ҳосили йиғиб олинган ерларга етарли миқдорда фосфор солиниб пешма-пеш шудгор қилинаётир. Бу соҳада тракторчи А. Бекзатов, ўғит етказиб беришда аравакаш С. Кунишев ўртоқлар яхши ишламоқдалар.
Суратда: (чапдан) тракторчи **А. Бекзатов** ва аравакаш **С. Кунишев** ўртоқлар.
В. Салов фотоси.

Янги агротехникани кенг қўлланиб

Мирзачўл воҳасига жойлашган колхозимиз аъзолари бу йил 960 гектар пахта майдонининг қарийб 500 гектарига квадрат-уялаб, қолган ерларга тор қаторлаб чигит экдилар. Ғўзалар асосан узунасига ва кўндалангига парвариш қилинди. Натижада колхозчиларнинг қўл меҳнати камайтирилди. Меҳнат куни ҳам кам сарф қилинди. Илгариги йилларда 1 центнер пахта олиш учун 10-12 тадан меҳнат куни сарф этилган бўлса, бу йил 1 центнер пахта учун бор-йўғи 8 тадан меҳнат куни сарфланди. Шунингдек механизация кенг қўлланиб, ғўзаларнинг икки томонлама парвариш қилиниши, ҳар туп ғўзанинг нормал ривожланиб, текис ҳосилга киритиш имкониятини туғдирди, кўчатларнинг белгиланган қалинликда бўлиши таъминланди.

Тўғри, ўтган йилларда чигити тор қаторлаб экилган майдонлардаги ғўзаларни ягана қилишда айрим камчиликларга йўл қўйиб келар эдик. Баъзи карталарда белгиланганидан ортиқ, айрим ерларда эса мўлжалдагидан оз кўчат қолдирилар эди. Ер шароитини яхши ўрганмасдан туриб, ё кўп, ё кам кўчат қолдирилиши пахтадан юқори ҳосил олишда ишимизга қанча зарар етказарди. Бу йил биз бунга алоҳида эътибор бердик.

Янги, прогрессив усулнинг афзаллиги, юқори агротехника қоидалари кенг қўлланилганда ҳосилнинг ошиши мумкинлигини колхозимиздаги 2 та бригадани бир-бирига таққослаб кўрганимизда ҳам яққол сезиб оламиз.

Бу йил ўртоқ Жаҳон Бадалов бошлиқ бригада аъзолари 60 гектар пахта майдонидаги ғўзаларни узунасига ва кўндалангига парвариш қилдилар. Озиқлантириш ва суғориш ишлари юқори агротехника қоидалари асосида, белгиланган муддатларда ўтказилди. Натижада ҳар гектар ердан давлатга 39 центнердан пахта топширилди. Ўз социалистик мажбуриятларини ортиғи билан бажарган бу бригада аъзолари яна ҳар гектаридан 4-5 центнердан ҳосил йиғиб олиш учун курашмоқдалар. Шу бригада билан ери туташ бўлган ўртоқ Шаҳзода Сардоров бошлиқ бригадада эса ғўзалар оддий усулда парвариш қилинди. Тўғри, бу бригадада ҳам ғўза парвариши белгиланган муддатларда ўтказилди, бироқ кўндалангига культивация қилинмади. Шу сабабли бу бригаданинг ғўзалари ўртоқ Бадалов бошлиқ бриганинг ғўзаларидан анча кеч ҳосилга кирди. Пахта йиғим-терими ўн кунча кечикиб бошланди. Олинган ҳосил ҳам янги, прогрессив усулда парвариш қилинган ерларга қараганда 3-4 центнердан кам бўлди. Ўртоқ Сардоров энди, ғўзаларни тор қаторлаб жойлаштириш ва икки томонлама парвариш қилинганда пахта ҳосилининг кўпайиши аниқ эканлигига иқрор бўлмоқда.

Колхозимиз аъзолари агротехниканинг янги усулларини кенг қўлланиб, бу йил пахта ҳосилини ўтган йилдагига нисбатан анча оширдилар. Давлатга ҳар гектар ердан 33 центнердан пахта топширилди. Ҳали даламизда ҳосил кўп. Бизнинг вазифамиз, ана шу ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай тезда йиғиб-териб олиб, келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин тайёрлашдан иборатдир. Колхозимиз аъзолари ана шунга амал қилганлари ҳолда дала ишларини конвейер усулида ташкил қилдилар.

Биз келаси йили пахта майдонимизнинг асосий қисмига тор қаторлаб ва квадрат-уялаб чигит экамиз, ғўзаларни узунасига ва кўндалангига парвариш қиламиз, пахта ҳосилини бу йилгига нисбатан янада оширамиз.

П. ХОЛИҚОВ,
Верхне-волинск районидаги Карл Маркс номли колхознинг агрономи.

☆ ☆☆☆

Секретарь боришга тавсия этмаган колхозларда

Район партия комитетининг секретари ўртоқ Солимуҳамедов бизга Будённий номли, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», Ленин номли колхозларга боришни тавсия қилди. Лекин гап «XIX партсъезд», Оржоникидзе номли колхозларга келганда «бу колхозлар газеталарда жуда кўп чиқди» деб қўя қолди. Шу билан у гўё «бу колхозларга энди тил тегизмай қўя қолинглар» демоқчи бўлди.

Биз ўртоқ Солимуҳамедов газетага ёзишни тавсия этган колхозларда ҳам ва тавсия этмаган колхозларда ҳам бўлдик. Ўртоқ Солимуҳамедов айтгандек, Ленин номли колхоз ҳам, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози ҳам мақтанишга сазовор. Бу ердаги ажойиб кишилар ҳақида очерклар ёзилса арзийди. Ленин номли колхоз аъзолари 650 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 26,7 центнер ўрнига, 28,5 центнердан ҳосил олиб планни ҳам, мажбуриятни ҳам ошириб бажардилар. Улар яна давлатга 120 тонна пахта бериш юзасидан қўшимча мажбурият олдилар. Шу колхознинг ўртоқ Аҳмад Пўлатов бошлиқ бригада аъзолари 52 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32,4 центнер ўрнига 41,2 центнердан, ўртоқ Ҳайдар Эсонов бошлиқ бригада аъзолари 75 гектар ернинг ҳар гектаридан 34 центнер ўрнига 37 центнердан ҳосил олдилар.

«Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози аъзолари ҳам бу йил районда катта ғалаба қозондилар. Улар фидокорона меҳнат қилиб, 880 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 31 центнер ўрнига 34 центнердан ҳосил йиғиб олдилар. Бу колхоз аъзолари мажбуриятни бажаргандан сўнг яна 225 тонна пахта беришга ваъда қилиб, ҳозиргача давлатга қўшимча равишда 100 тоннага яқин пахта топширдилар. Маҳкам Бобонов, Хурсанд Лапасов, Лапас Нуржонов, Жупарой Қурбонбекова ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари эса ҳар гектар ердан 39-41 центнердан ҳосил олиб, ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлдилар.

Ленин номли колхоз аъзолари ҳам, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг аъзолари ҳам даладаги ҳосилни сўнгги граммигача нобуд қилмай йиғиб олиб, кузги шудгорни ўз вақтида ўтказиш учун курашмоқдалар. «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозида дала ишлари конвейер усулида ташкил этилган. Колхозчилар катта группаларга бўлиниб ишлаб, даладаги бор ҳосилни йиғиб олмоқдалар. Иккинчи томондан ғўзапоялар юлиниб, йиғиб олинмоқда ва самолёт билан ўғит сепилган ерлар пешма-пеш шудгор қилинмоқда.

Лекин биз ўртоқ Солимуҳамедов газетага ёзишни тавсия этмаган, «газеталарга кўп ёзилди», деб айтган, ерлари, сув ичадиган ариқлари шу илғор колхозларга туташган колхозларга борганимизда аҳволнинг тамоман бошқача эканлигини кўрдик. Мана сизга икки картина:

Бугун ҳам ҳаво очиқ. Қуёш барқ уриб чиққан. Биз соат 12 дан ошганда «XIX партсъезд» колхози жойлашган Яллама қишлоғига кириб бордик. Қишлоқда одамлар сероб, кўчаларда ва кўчанинг муюшида тўда-тўда кишилар юрибди. Айниқса, Бўзсув бўйидаги ҳаммом атрофида, ундан нарироқдаги магазинда, шу ердаги бозорчада кишилар кўп. Муюшдаги чойхонанинг кроватлари чойхўрлар билан гавжум. Улар офтобда эринчоқлик билан гаплашиб ўтирардилар. Бу манзарани кўрган киши колхозда ҳеч қандай иш йўқ бўлса керак деб, ўйлайди. Ҳамма ерда осойишталик, хотиржамлик ҳукмрон. Кўпгина ялламаликлар кўчаларда ялло қилишиб юришибди. Расмий маълумотларга қараганда бу колхозда 768 киши бўлса ҳам далада ишлаб турганлар 429 кишидан ошмайди. Шаҳардан келган 337 киши далаларда ҳалол ишлаб, колхоз ишига ёрдамлашаётгани ҳолда, кўпгина ялламаликлар кўчаларда савлат тўкиб юришибди. Колхозда пахта тайёрлаш плани энди 86,3 процент бажарилганига қарамай, ишда ҳарорат сезилмайди. Бу ерда меҳнат интизоми бўшашиб кетган, мавжуд машиналардан фойдаланиш ҳам жуда ёмон. Учта кўрак терадиган машинадан иккитаси наридан-бери ишламоқда. Ўртоқ Жўра Йўлдошев бошлиқ трактор бригадасидаги иккита кўрак териш машинаси бир кунда 600 килограмм кўрак терибти, холос.

Оржоникидзе номли колхоз бу йил уч марта газеталарда танқид қилинибди. Уларнинг ҳаммасида колхоздаги ташкилий уюшқоқсизликлар, ишдаги жиддий камчиликлар кўрсатилган. Лекин бу танқидлардан район раҳбарлари ҳам, колхоз раҳбарлари ҳам бирор хулоса чиқармаганлар. Ҳамон бу колхозда интизомсизлик, ташкилий уюшқоқсизлик, бўшашувчилик ҳукм сурмоқда. Биз 3-бригадага кетаётиб, йўлдаги тутзорда ўтин қилиб юрган бир неча кишини учратган эдик. Дала шийпони олдидаги катта ерга яқинлашганда далада 5 кишининг кўрак тераётгани, лекин шунинг қарши томонида эса ундан ортиқ кишининг ўз томорқаларида ишлаб юрганини кўрдик. Хирмондаги кўрак чувийдиган битта машина атрофида 4 киши ишлаб турган бўлса, 4 киши ғўзапўчоқ устида ёнбошлаб ётибди. Хирмонга етиб борганимизда шу ердаги ҳовлидан партия ташкилотининг секретари Турсуной Қудратова билан бригада бошлиғи Солиҳа Муҳаммадбекова ўртоқлар чиқиб келишди. Маълум бўлишича, бу бригадада 47 киши бўлиб, далада ишлаётганлар 30 кишидан ошмайди. Биз томорқадаги кишилар кимлар, деб сўраган эдик, Солиҳа опа шоша-пиша жавоб бера бошлади:

— Улар 1-бригада бошлиғи Исматнинг одамлари, меники эмас, — деди. Ундан илгари Шокир Юсупов бошлиқ бригадага борганимизда 42 кишидан бор-йўғи 20 киши кўрак тераётганини аниқлаган эдик. Бу фактларни кўрган киши район план бўлимининг «колхозда 352 киши», колхоз секретарининг «400 киши пахта тераяпти» деган ёзувларининг қайси бирига ишонади?!

Ўртоқ Қудратованинг айтишига қараганда «бу йил колхозда пахта ҳосилининг паст бўлишига ўтган йили ерлар кузда шудгор қилинмагани, чигит экиш 15 майгача чўзилиб кетгани» сабаб қилиб кўрсатилади. Аммо колхоз раҳбарлари ҳозир мана шу аҳволни ҳисобга олиб, ишни тўғри уюштирмаганлар, бу хатоларни келгуси йилда такрорламаслик тадбирларини кўрмаганлар.

Колхоз раҳбарлари шу кунларда унумли ишлашни ташкил этиш, ҳосилни тезроқ йиғиб олиш билан бирга кузги шудгорга ҳам тайёрлик кўриш учун ишни конвейер усулида ташкил этмаганлар. Улар ўртоқ Қудратова айтгандай айрим қолоқ кишиларнинг фикрига қўшилиб, конвейер усулидан воз кечганлар. Иш мана шундай давом этаётгани учун колхозда ҳалигача бирорта бригада ҳам пахта тайёрлаш планини бажармаган. Колхоз бўйича план бор-йўғи 78 процент бажарилган. Бунинг устига пахта нобудгарчилигига ҳам йўл қўйилмоқда. 7-бригаданинг 8-бригада ерларига туташган, катта йўл ёқасидаги картасида гала-гала молларнинг юрганини кўрган киши афсусланади.

Райкомнинг МТС зонаси бўйича секретари Ҳамдам Очилов, райком инструктори Абдураим Атакаев, район молия бўлимининг мудири Эргаш Тўраев, район халқ судьяси Ҳасанов, райком ходими Умарова, райком инструктори Бозорбой Кракаев ўртоқлар бир неча кунлаб шу колхозда вакил бўлиб турганлар. Лекин шунча раҳбарлар бу колхозга райком вакили сифатида келиб-кетган бўлсалар ҳам ишда бирор ўзгариш бўлгани сезилмайди. Ўз-ўзидан, бу ўртоқлар колхозга нима учун келиб, нима учун кетдилар, деган савол туғилади. Бизнингча, бу саволга «хўжа кўрсин» учун колхозларга кўплаб вакил юборишга одатланиб қолган район раҳбарлари ҳам аниқ жавоб бераолмайдилар.

Чиноз районида фақат бу колхозлардагина эмас, Молотов номли, Маленков номли, «Қизил Октябрь», Хрушчев номли колхозларда ҳам шундай ҳолларни учратиш мумкин. Маленков номли колхозда шу кунларда ишчи кучларидан тўла фойдаланилмаяпти. Пахталарнинг нобуд қилинишига йўл қўйилмоқда. Биз Маленков номли колхоз раиси ўртоқ Кешубой Ўразгелдиев билан далаларни айланиб юрганда пахта ораларида жуда кўп сигир-бузоқларни, от-эшакларнинг ўтлаб юрганини кўрдик. Бу хилдаги фактлар Чиноз районидаги колхозларда жуда кўп учрайди.

Райондаги колхозларда ҳозирги ҳал қилувчи кунларда пахта теримига ажратилган барча ишчи кучлари тўла сафарбар этилмаган, 4897 киши ўрнига 3406 киши пахта теримига қатнашмоқда.

Мана бу фактларни кўрган киши нима учун ўртоқ Солимуҳамедовнинг бу колхозларга боришни тавсия этмаганининг маъносига тушуниб олиши қийин эмас. Бўлмаса район раҳбарларининг бундай ярамас аҳволларни кўра-била туриб, муросасозлик қилиб келишларини қандай баҳолаш керак? Газеталарда кўрсатилган камчиликларни бартараф қилиш ўрнига уни хаспўштлаб кетишларига ёки бирор чора кўрмаганликларига нима деса бўлади?

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Суратда: Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экспериментал биология институтининг ҳайвонлар физиологияси лабораторияси ходимлари **Г. И. Алексеева** ва **А. И. Капустина** ўртоқлар Ўзбекистон иқлимига мослаштирилаётган меринос зотли қўйларнинг қонидаги фракцияни аниқламоқдалар.
И. Гильдин фотоси.

Область шаҳарлари ва район марказларини ободонлаштириш

Область шаҳарларида ва район марказларида уй-жой бинолари қуриш, шунингдек кўчалар ва майдонларни ободонлаштириш ишлари кучайтирилмоқда. Чирчиқ, Оҳангарон, Олмалиқ, Бекобод шаҳарларида янги уй-жой бинолари қурилмоқда. Яқинда Боёвут районида 7 та уй қурилиб битказилди. 1957 йилда эса бу ерда яна 12 та уй-жой биноси қад кўтаради.

Областнинг бир қанча районларида жуда яхши жиҳозланган янги меҳмонхона ва ҳаммомлар қурилмоқда. Янгийўл, Мирзачўл ва Олмалиқ шаҳарларида водопровод ва электр тармоқларини ривожлантириш юзасидан катта ишлар олиб борилмоқда.

Сирдарё район маркази ободонлаштирилмоқда. Аҳоли ёрдами билан бу ерда янги водопровод линиялари битказилди, меҳмонхона кенгайтирилмоқда, юзларча турли хил дарахт кўчатлари ўтказилаётир.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

Тошкент билан Мирзачўл ўртасида автомат-телефон линиялари ўтказилади

Ҳадемай Мирзачўл ерлари гулистонга айланиб, катта шаҳар барпо этилади. Ўзбекистон Алоқа министрлиги республикамиз маркази — Тошкент билан Мирзачўл ўртасида телефон, почта алоқаларини янада яхшилашни таъминлаш мақсадида қўшимча равишда автоматлаштирилган телефон линияларини қуришга киришди. Ҳозирданоқ бу икки шаҳарни боғловчи, бир вақтнинг ўзида 3 телефонда гаплашиш имкониятини берувчи «В—3» маркали янги автомат аппарати ўрнатилди.

1957 йилнинг бошларида бу линияга қўшимча ускуналар ўтказилади ва бир вақтда 12 жойдан гаплашиш имкониятини берувчи «В — 12» телефон аппарати ишлай бошлайди.

Н. ШАРИПОВ.

ЯНГИ ЎҚИШ ЗАЛИ

Оржоникидзе район кутубхонаси қошида янги ўқиш зали қурилиб, фойдаланишга топширилди. Ўқишхона стол-стуллар, этажеркалар ва ҳар турли адабиётлар билан етарли таъминланди. Ўқишхонага ҳар куни район кутубхонасига аъзо бўлган китобхонлардан 100 га яқин киши келиб-кетиб туради.

Ўқишхона ходимлари район марказидаги китобхонлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни қизитиб юбориш билан бир қаторда, район колхозлари қошидаги ўқишхоналар ишига ҳам яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Яқинда ўқишхона ходимлари районнинг Сталин номли ва Хрушчев номли колхоз ўқишхоналарида бўлиб, ўқишхона ишини яхши йўлга қўйишда бир қанча амалий ёрдам кўрсатдилар.

С. УСМОНХЎЖАЕВ.

Қисқа сатрларда

◆ **Ўрта Чирчиқ** районидаги Карл Маркс номли колхознинг 5-бригада дала шийпонида кўчма магазин очилди. Тошкент шаҳар райпишчиторгига қарашли бу магазинда ёғ, гўшт, чой, нон каби озиқ-овқат моллари сотилмоқда.

Т. Йўлдошев, Ж. Аширов.

◆ **Верхне-волинск.** «Победа» колхоз қишлоғи тобора ободонлаштирилаётир. Колхозда шу йилнинг ўзида клуб, 12 машина сиғадиган гараж, водопровод, колхозчилар учун янги уй-жой, ҳаммом бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди.

А. Рўзибоев, Ў. Мамасолиев.

◆ **Бўстонлиқ.** Яқинда Сойлиқ қишлоғига қарашли «Қозоғистон 30 йиллиги» колхозида 600 точкали радиоузел ишга туширилди. Колхоздаги кўпгина хонадонлар репродукторлар билан таъминланди.

Р. Раҳимбердиев.

ҚОРАҚАЛПОҚ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЛДИДАН

Абат АЛИЕВ.

СУБУТСИЗ

(ҲИКОЯ)

Турмуш қандай ажойиб! Бундай ҳаётда умр кечиришдан ортиқ лаззат борми?! Бахтнинг чегараси йўқ экан, сира! Бироқ шундай бахтиёр одамлар орасида оқ кийимга тушган қора ямоқдек ярашмай юрган одамларни кўриб қийналади киши, уларга қарагинг ҳам келмайди.

Хўш, нима гап деяпсизми?

Хўп, гап бошлагандан кейин охирига етказиш керак. Мен ресторанда официантка бўлиб ишлар эдим. Бир куни шундай воқиа рўй берди.

Кеч. Соат ўнлар чамаси эди. Ресторанда одамлар кўп, ғовур-ғувур қилиб сўзлашмоқда. Мен хизмат қиладиган қаторнинг орқа томонидан бир стол бўшади. Одамларга овқатларини олиб келиб, энди шу столга клиент кутиб турар эдим. Орадан кўп ўтмай, залга бир йигит билан бир аёл кириб келди-да, ҳалиги столга қараб юришди. Йигитнинг эгнида кўкиш, тоза костюм, оёғида ғарч-ғурч туфли. Аммо башараси совуқ. Қовоғига булут чўккандек тунт ва қора. Аёл эса ингичкадан келган узун бўйли, оқ юзли бўлиб, афтини дурустгина бўяб олган эди. Бошида дўппи. Янги модада тикилган гуллик кўйлаги товонига тушиб турибди. Қўлида сумка. У таманнолик билан қадам ташлаб, йигитдан олдинроқ келиб стулга ўтирди. Йигит ҳам бир стулни унга яқинроқ сурди-да, ўтириб бўлгач, официанткаси қаерда экан, дегандек менга қаради. Мен ҳам тезда столга яқинлашдим. Шу маҳал ҳалиги аёл эгилиб, қошларини учирди-да, йигитга алланима деди. У кимнидир ёқтирмагандек бурнини жийириб қўйди. Ияги сал кўтарилди. Сўнгра кўзини сузиб менга қаради. Унинг бу ҳаракатини кўриб кулгим қистади. Бироқ ўзимни босдим. Мен кулимсираб секин уларнинг ёнига бордим.

— Нима буюрасиз? — сўрадим йигитдан.

— Кулманг. Кулкингизнинг бизга кераги йўқ, — деди у аччиқланиб. Унинг ранги бошқача тус олди. Мен гуноҳкор кишидай пастга қарадим.

— Кечирасиз. Мен бошқа нарса ўйлаб турган эдим. Кўнглингизга олманг, — дедим ўксиниб, ўзимнинг ножўя ҳаракатимни сездирмай.

— Қани, қанақа дуруст овқатлар бор?

Йигитнинг бундай менсимай гапириши менинг жаҳлимни чиқарса ҳам иш устида гапни кўпайтирмаслик учун ҳеч нима демадим. Унинг қўлига менюни тутқаздим.

— Ёз! Икки рагу. Икки бефстроган. Икки шиша шампанское. Тўрт стакан кофе, — деб бошини кўтардида, аёлга қаради. — Шоколад еясанми?

— Яхши бўлса кўрайлик. Бу ерда дурустроғи бор дейсизми? — Аёлнинг бу гапи менга ёқмади. Лекин сир бой бермай:

— Пачкали шоколад бор. Яхши бўлса керак, — дедим.

— Бўпти, бир пачка олиб кел, — деди у.

Орадан кўп ўтмай, икки рагу, икки шиша шампанское, бир пачка шоколад, оқ нон келтириб қўйдим. Қолганини кейинроқ келтирдим. Сўнгра анчагача уларга қайрила олмадим. Бошқа клиентлар билан ҳисоблашдим. Янги келганлардан заказ қабул қилдим. Шу пайт улар кулги аралаш сўзлашиб ўтиришардилар. Мен ошпаздан овқат оламан, деб бироз ҳаяллаб қолдим. Қайтиб келсам, улар кетиб қолишибди. Ҳайрон бўлганимдан бошим қотиб қолди. Қўшни официанткадан «бу столдаги одамлар пул тўламай кетиб қолишибди-ку?!» деб сўраган эдим, бир йигит эшитиб турган экан:

— Унинг ўзи шунақа одам, — деди.

Қувониб кетдим.

— Сиз уни танийсизми? Исми нима? Қаерда ишлайди? — дея сўрай бошладим.

— Исми Сирбой. Фамилиясини билмадим. Ғишт заводида ишлайди, деб эшитган эдим.

Унга раҳмат деб, айтганларини ёзиб олдим.

Эртаси куни ғишт заводига телефон қилдим. Секретарь қиз жавоб берди.

— Сизда Сирбой деган киши ишлайдими? — сўрадим.

— Сирбой олифтами? — кулди қиз телефонда. Унинг қандай хаёлга борганини ким билсин. Мен унақа лақабни билмаслигимни айтдим.

— Унинг фамилияси Касекеев. Яқинда ишдан ҳайдалди. Ҳозир стройтрестда, шекилли. Ўзи эски шаҳарда туради. Кўчасини билмадим. «Красная» кўчасига яқин дейишади.

Дарҳол стройтрестга телефон қилдим. У ердан ҳам қувилибди. Шу куни кечки сменада ишлашим керак эди. Ишгача унинг уйини топиб олишга қарор қилдим. Дарров автобусга ўтириб, эски шаҳарга жўнадим. «Красная» кўчасини топиб, бир бошдан суриштира бошладим. Ҳеч ким билмади. Соат ҳам 3 га яқинлашиб қолди. Соат бешда ишга боришим керак. Ўзим ҳам жуда чарчадим. Эрталаб нонушта қилмаган эдим.

Энди бошқа бир кўчадан суриштириб кўрай, деб ён томондаги кичик бир кўчага бурилдим. Сал юрганимдан кейин қаршимдан бир йигит чиқиб келди. Ундан сўрадим. Ҳайрият, у билар экан. «Ҳу, ана у» дея қарши томонни кўрсатди. Севиниб кетдим. «Уйида бўлса, бас» дедим-да, тез-тез юриб кетдим. Чарчаганимни ҳам унутибман.

Борсам, Сирбойнинг уйи бошқа ҳовлилардан бошқача. Атрофи чангал билан ўралган пастаккина эски бино. Томлари ёмғирда ўпирилиб тушган.

Рухсат сўраб, ичкарига кирдим. Уйда халат кийган бир аёл кир ювиб ўтирган экан. Сочини рўмолининг остига тугиб олган. Бир кўрган одамни эсда сақлаш қийин, албатта. Мен, кечаги аёл шу бўлса керак, деб ўйладим. Нотаниш кимса биринчи марта келганлигидан унинг юзига тикилиб қарай олмаган эдим.

— Сирбойнинг уйими, бу? — сўрадим уйга киришим биланоқ.

— Ҳа, — аёл менга ялт этиб қаради.

— Сиз кеча эрингиз билан ресторанга бориб... — деб гап бошлаган эдим, аёлнинг ранги ўзгариб кетди.

— Нима дедингиз? — сўради у ҳайрон бўлиб.

Мен шундагина кечаги аёлнинг бу эмаслигини билдим. Нима қилиш керак?

Ростини айтай десам, катта бир жанжалнинг сабабчиси бўлишим турган гап. Айтмай десам, аёл анграйиб қолди. Шуни ўйлаб турганимда у:

— Қани, буёққа чиқиб ўтиринг, — дея жой кўрсатди. Мен ўтирдим.

— Хўш, айтаверинг. Тортинманг. Ҳеч нима бўлмайди.

Бўлган воқиани гапириб бердим.

— Уятли иш бўлибди-да, — деди у юзидаги қизғаниш аломатини сездирмасликка уриниб. — Пулини тўлаб кетса-ку бўларди-я. Ҳозир уйда пул йўқ. Бугун келса, қаердан бўлсаям топтириб, эртага ўзимоқ олиб бориб бераман.

— Гап пулда эмас. Буфетга ўзим тўладим. Фақат унинг номаъқулчилигини юзига солай деб келган эдим.

— Йўқ! Унақа деманг! Неча сўм тўлаши керак? Мен эртадан қолдирмасдан обориб бераман, — деди у чин кўнгилдан.

— 103 сўм.

Аёлнинг исми Анор экан. Бир пас ўтиргач, Анор билан хайрлашиб, чиқиб кетдим.

Айтгандай эртаси куни Анор кечга яқин пулни олиб келиб берди.

— Ўзим элтиб бераман деган эди, қулоқ солмадим, — деди у. Анави бирга келган хотинни ошнамнинг хотини эди дейди. Бундай бўлиши мумкин эмас. Ҳали мен аниғини билиб оламан.

Орадан уч кун ўтгач, ресторанга Сирбой келди. Бу гал бир ўзи эди. Менинг столимга ўтирмади. Ниҳоят, пайт пойлаб:

— У куни уйга борганинг чатоқ бўлди-да! Хотин жанжал қиляпти, — деди у.

— Чатоқ эмас, жуда соз бўлди, — дедим ва ғизиллаб ёнидан ўтиб кетдим. У негадир илжайиб қўйди. Унинг бу кулгуси менинг нафратимни яна ҳам оширди...

Яқинда Анор билан учрашиб қолдим. У Сирбойдан ажралганини айтди.

— Унга турмушга чиққанимга ҳали икки ой ҳам бўлганича йўқ... Орага аллакимларни қўйиб, мендан зўрға розилик олган эди. Мендан олдин ҳам учта хотин олиб қўйиб юборган экан. Энди мен ҳам ёқмай қолибман. Билиб юрибман. Анави кунги ўзингиз айтган таннозга уйланмоқчи, шекилли, — деди Анор ерга қараб.

— Қўй, Анор, хафа бўлма. Унақа одамдан қутилганингга шукур қил.

— Мен ажралишганим учун зарра ҳам ачинмайман, Турсун, — деди у менга. — Лекин шундай субутсизга тоби бўлиб қолганимга хафа бўламан.

Хайрлашаётиб, Анорнинг қўлини ушладим ва:

— Ҳали ёшсан, бахтинг олдингда, соф кўнгил билан меҳнат қучоғига қайтавер. Сени ҳеч ким айбламайди. Сен ҳақсан, — деб тасалли бердим.

Мана, ўз кўзим билан кўрган ўша кичик, аммо оғир воқиа тўғрисида айтмоқчи бўлган гапим шу эди.

Эҳтимол, Сирбой бу ҳулқи билан узоққа боролмас. Ким билади, бошини уёқ-буёққа уриб, нарига борар ҳам.

Ҳарҳолда узоққа боролмаса керак.

Қорақалпоқчадан **А. НУРИМОВ** таржимаси.

БМТ Бош Ассамблеясининг XI сессияси

23 ноябрдаги кундузги ялпи мажлис

НЬЮ-ЙОРК, 24 ноябрь. (ТАСС). Кеча эрталабки ва кундузги ялпи мажлисларда Мисрга қарши қилинган агрессия масаласи муҳокама қилинди.

Эрталабки мажлиснинг охирида Иордания, Англия, Сурия, Панама, Аргентина вакиллари сўзга чиқдилар.

Иордания делегати Рифои, Бош Ассамблея томонидан қабул қилинган резолюциялар Мисрдан чет эл қўшинларини дарҳол ва батамом олиб чиқиб кетишга чақирганлигини эслатиб ўтди. Шу сабабли, деди у, Франция таклиф қилаётганидек, қўшинларнинг учдан бирини олиб чиқиб кетиш тўғрисида ёки Англия таклиф қилаётганидек, бир батальон қўшинни олиб чиқиб кетиш тўғрисида гап бўлиши ҳам мумкин эмас. Рифои Бош Ассамблеяни Осиё — Африкадаги бир группа мамлакатлар томонидан киритилган резолюция проектини якдиллик билан маъқуллашга чақирди.

Англия ташқи ишлар министри Ллойд ўз нутқининг бошида, Англиянинг бошқа вакиллари шу дамгача неча марталаб қилиб келганларидек, Мисрга қарши агрессияни оқлашга уринди. Англия ва Франция ўз қўшинларини Мисрдан олиб чиқиб кетишга шошилмаётганликлари Ллойднинг гапидан яна ҳам равшанроқ бўлиб қолди. Англия билан Франция, деди Ллойд, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролли кучлари «Бош Ассамблея топширган вазифани ўз зиммаларига самарали қабул қилишга қодир» бўлганлари тақдирдагина ўз қўшинларини олиб чиқиб кетадилар.

Англия делегатининг Англия Бош Ассамблея билан «ҳамкорлик қилади» деган сўзлари жуда сурбетлик бўлди. У, Англия ҳукумати Порт-Саиддан... бир батальон пиёда аскарни олиб чиқиб кетмоқчи бўлганлигини мана шундай «ҳамкорликнинг» далили қилиб кўрсатди.

Англия, делегатининг гапидан шу нарса маълум бўлдики, Англия канални тозалашда ўзи қатнашмоқчи ва бу ишда Бирлашган Миллатлар Ташкилотига «ёрдамлашмоқчи» экан. Ллойд яна айтдики, Сувайш канали проблемаси Англия учун қониқарли равишда ҳал қилинган тақдирдагина, яъни бу каналнинг национализация этилганлиги бекор қилиниб, у мустамлакачилар қўлига топширилганидагина Англия ўз қўшинларини Мисрдан олиб чиқиб кетади.

Сурия, делегати Фарид Зайниддин ўз нутқини агрессорларнинг қўшинларини Миср территориясидан дарров олиб чиқиб кетишни талаб қилишга бағишлади. Бош Ассамблеянинг 2 ва 7 ноябрдаги резолюцияларида, деди у, чет эл қўшинларини дарҳол ва батамом олиб чиқиб кетиш кераклиги мутлақо равшан қилиб айтилган.

Сурия делегати айтдики, агар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қўшинларни дарҳол олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги ўз резолюциясининг бажарилишини таъминламаса у ҳолда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг айрим аъзолари ва аввало бевосита хавф остида қолган мамлакатлар ўз хавфсизликларини таъминлаш тадбирларини кўришга мажбур бўладилар. Сурия делегати бу ҳолда бўладиган оқибатлар учун жавобгарлик чет эл қўшинларини Миср территориясидан дарҳол олиб чиқиб кетиш тўғрисида Бош Ассамблея қарорини бажармаётган мамлакатлар устига тушади, деб уқтириб ўтди.

Правардида Ф. Зайниддин айтдики, исроил-француз қўшинларининг Сурия чегараларида тўпланиши давом этмоқда ва бу эса жуда жиддий хавф туғдирмоқда.

Панама вакили Бойд, Панама канали билан Сувайш канали ўртасида «кўпгина умумийлик» бор, деди. Бойд халқаро можароларни ҳал қилиш воситаси сифатида кучдан фойдаланишга қарши гапириб, Англия, Франция ва Исроилни Миср территориясидан қўшинларни олиб чиқиб кетиш тўғрисида Бош Ассамблея қарорини дарҳол бажаришга чақирди.

Совет делегациясининг раҳбари Д. Т. Шепилов кундузги мажлисда биринчи бўлиб сўзга чиқди.

Совет делегациясининг бошлиғи ўз нутқининг бошида, Бош Ассамблея Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретарининг Бош Ассамблеянинг 2 ва 7 ноябрдаги резолюциялари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Фавқулодда қуролли кучларининг Мисрда бўлишига тааллуқли масалаларда бош секретарнинг Миср ҳукумати билан олиб борган музокараларининг натижалари тўғрисидаги, шунингдек канални тозалаш тадбирлари тўғрисидаги докладларини ҳамда олти мамлакатнинг бу масалага доир резолюция проектини олганлигини қайд қилиб ўтди. Д. Т. Шепилов, шунингдек Англия — Франция — Исроил қўшинларини Мисрдан дарҳол ва батамом олиб чиқиб кетиш тўғрисида Осиё ва Африкадаги 21 мамлакат киритган резолюция проекти олинганлигини ҳам кўрсатиб ўтди.

Тақдим қилинган ҳужжатлардан, — деди Д. Т. Шепилов, — Бош Ассамблеянинг 2 ва 7 ноябрдаги резолюциялари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги доклад ҳамда 21 мамлакатнинг резолюция проекти энг муҳим ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг дарҳол эътибор беришини талаб қилаётган ҳужжатдир. Шу доклаਡдан маълум бўлишича, Англия, Франция ва Исроилнинг қўшинларини Мисрдан дарҳол олиб чиқиб кетиш тўғрисида Ассамблеянинг тавсиясини бажармаслиги уёқда турсин, уларнинг яқин фурсатда ўз қўшинларини олиб чиқиб кетиш ниятида ҳам эмасликлари кўриниб турибди.

Ҳозирги вақтда, деди Д. Т. Шепилов, — Бирлашган Миллатлар Ташкилоти олдида шу сансоларликка чек қўймоқ ҳамда қўшинларни олиб чиқиб кетиш тўғрисида Бош Ассамблея талабларини Англия, Франция ва Исроилнинг кечиктирмай бажаришларига эришмоқ учун амалий чоралар кўришдан иборат жуда зарур вазифа турибди. Мисрга қарши қилинган агрессияга фақат шу йўл билангина хотима бериш ва шу агрессиянинг оқибатларини тугатиш мумкин. Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, Яқин Шарқдаги ва ҳатто жаҳоннинг бошқа районларидаги тинчликнинг тақдири ҳам бу вазифанинг ҳал этилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Совет делегациясининг бошлиғи Мисрга қилинган қуролли ҳужум Араб Шарқи халқларига қарши мустамлакачилар томонидан қилинаётган фитнанинг таркибий қисми эканлигини кўрсатиб ўтди.

Ҳозирги вақтда, деб давом қилди Д. Т. Шепилов, Яқин Шарқ районининг ўзида, Шимолий Африка зонасида араб дунёси халқларининг ўз озодлиги учун, Франция, Англия ва бошқа мустамлакачиларнинг империалистик асоратидан батамом миллий озод бўлиш учун олиб бораётган қаҳрамонона кураши кенгайиб кетди.

Араб дунёсининг деярли ҳамма мамлакатларида мустамлакачиликка қарши кенг фронт бўйлаб қилинаётган муваффақиятли ҳужум, халқларнинг адолатли миллий озодлик кураши, бу кураш чет эл монополиялари олаётган ҳаддан ташқари катта фойдаларни ва империалистик давлатларнинг ҳар хил имтиёзларини хавф остида қолдирганлиги мустамлакачиларни ваҳимага солиб қўйди. Чунки чет эл монополиялари ёпишиб олган жуда катта нефть резервлари Араб Шарқида тўплангандир! Шу нарса маълумки, империалистик давлатлар ўзларининг стратегия планларида Яқин Шарқнинг жуда муҳим, ҳатто биринчи даражали роль ўйнашини назарда тутмоқдалар!

Империалистлар ўз қўлларидан кетиб қолган позицияларни қайтариб олмоқ ва Араб Шарқидаги миллий-озодлик ҳаракатини тор-мор келтирмоқ учун бу районда бош кўтарган халқларга тўсатдан ва кучли зарба бериш ҳаракатларининг асосий режалари Лондон ва Париждаги жимжит кабинетларда кўпдан бери тузилиб келган эди.

Агрессияга биринчи қурбон қилиб Миср мўлжалланган эди. Лекин бу биринчи қурбон бўлса ҳам, аммо бирдан-бир қурбон бўлиши керак эмас эди! Империалистларнинг плани, даст аввал Мисрни янчиб ташлашдан иборат бўлди, чунки Миср ўз миллий мустақиллигини ҳимоя қилиш мақсадида қатъий ҳаракат қилганлиги билан араб дунёсининг умумий ҳурматига ва муҳаббатига сазовор бўлди. Империалистлар Мисрни янчиб ташлаб, сўнгра яна нарига ўтмоқчи бўлдилар. Мустамлакачиларнинг фикрича, Миср тор-мор келтирилса, бу нарса бошқа араб давлатларининг руҳини тушириб юбориши, янги қилинадиган агрессияларга, бутун Яқин ва Ўрта Шарқда, Шимолий Африкада миллий мустақилликни тугатишга ва империалистик ҳукмронликни тиклашга йўл очиши керак эди.

Энди ҳаммага равшанки, Миср ҳукумати Сувайш канали компаниясини национализация қилганлиги тўғрисида Англия ва Франция ҳукмрон доиралари кўтарган пропаганда шовқин-суронидан мақсад шу шовқин-сурондан фойдаланиб, Миср республикасига қуролли ҳужум тайёрлашдан иборат бўлган.

Шу нарсани ҳам уқтириб ўтмаслик мумкин эмаски, деди Д. Т. Шепилов, Мисрга қуролли ҳужум Венгрияда фашист исёнини кўтариш йўлидаги уриниш билан деярли бир вақтда тайёрланди. Агрессорлар Венгриядаги воқиалар теварагида кўтарилган реакцион пропаганданинг шовқин-суронидан фойдаланиб, ўзларининг агрессив ҳаракатларидан жамоатчиликнинг эътиборини чалғитишга кўпгина умид боғлаган эдилар.

Сўнгра совет вакили Мисрнинг қаршилигини бир-икки кун ичида батамом синдирмоқ учун «яшин тезлигида уруш» қилиш тўғрисида агрессорларнинг ниятлари барбод бўлганлигини қайд қилиб, агрессорларнинг Миср шаҳарларини ва қишлоқларини ваҳшиёна вайрон қилганликларини айтиб берди ҳамда Миср халқининг қаҳрамонона қаршилик кўрсатганликларини исботловчи кўпгина мисолларни келтирди.

Совет Иттифоқи, деб таъкидлади Д. Т. Шепилов, бостириб кирган қўшинларнинг Миср халқига нисбатан қилган йиркичликларини текшириш тўғрисида, инглиз ва француз қўшинлари Порт-Саидда, Исроил қўшинлари эса Ғозида, Рофоҳда ва Аларишда иморатларни вайрон қилганликларини ва одамларни ўлдирганликларини текшириш тўғрисида Мисрнинг талабини қўллаб-қувватлайди. Миср, агрессорлар жазолансин, деб ҳақли талаб қилмоқда.

Агрессорлар, деб давом қилди совет вакили, мустамлакачи давлатлар кейинги йилларда учраган мағлубиятлари учун Яқин ва Ўрта Шарқда уруш бошлаш билан ўч оладилар, деб умид қилган эдилар. Уларнинг бу умидлари рўёбга чиқмади. Мисрга қарши қилинган агрессия мустамлакачиликни мустаҳкамламади, балки унинг чириган негизларини янада бўшаштирди. Шарқнинг ҳамма мамлакатларидаги халқлар мана шу агрессияни кўриб, ўз ерларидаги мустамлакачилик қолдиқларини тезроқ тугатишга қаттиқ бел боғладилар.

Агрессорлар, Мисрга ҳужум қилиш билан Сувайш канали зонасини батамом босиб оламиз, канални бошқаришни ўз қўлимизга олиб, уни Англия-Франция миллионерларини бойитадиган манбаъга яна айлантирамиз, деб умид қилган эдилар. Хўш, натижа нима бўлиб чиқди? Агрессорлар, аввало, ҳарбий мағлубиятга учрадилар. Улар канални босиб олишга муваффақ бўлолмадилар. Улар канални бомбардировка қилавериб, уни фақат ишдан чиқардилар ва бу билан ўзларининг иқтисодий манфаатларига жуда катта зарба бердилар. Европа ва Осиё давлатларининг савдо алоқалари бузилди. Ғарбий Европа мамлакатларини нефть билан таъминлаш системаси бузилди.

Д. Т. Шепилов дедики, Англия ва Франциянинг ҳукмрон доиралари ўша қаттиқ муваффақиятсизликка учраган сиёсатни амалга оширишга яна уринмоқдалар. Бу нарса аввало шунда кўринмоқдаки, улар Миср территориясида ўз қўшинларини ҳар қандай баҳона билан сақлаб қолишга интилмоқдалар. Шундай бир қонуний савол туғилади, деди совет вакили, Англия ва Франциянинг Мисрга қарши уруш ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисидаги қарори вақтдан ютиш, фақат Мисрга қарши агрессив урушни давом этдириб қолмасдан, шу билан бирга, Араб Шарқидаги бошқа мамлакатларга ҳам қарши агрессив урушни янада кенг миқъёсда бошлаб юбориш мақсадида куч тўпламоқ учун нафасни ростлаб олиш ниятида қилинган найранг эмасмикин? Миср территориясига бостириб кирган қуролли кучларни Мисрдан олиб чиқиб кетиш масаласини ҳеч қандай орқага суриш мумкин эмас. Миср территориясининг оккупация қилиниб туриши Мисрга қарши урушни, давом эттириш демакдир. Мисрга бостириб кирган қуролли кучлар Миср территориясидан батамом олиб чиқиб кетилмагунча Яқин Шарқда тинчликка бўлган хавф заррача камайди, деб айтиб бўлмайди.

Шу муносабат билан Д. Т. Шепилов дедики, кейинги вақтларда Мисрга қўшни мамлакатларда реакцион кучларнинг кирдикорлари кучайиб бораётганлиги сезилиб турибди. Улар Миср чегараларида сунъий равишда кескин вазият туғдириб, янада кенг миқъёсда агрессия бошлаб юбормоқ учун мазкур мамлакатларнинг ичида мушкулликлар туғдиришга уринмоқдалар. Маълумки, кейинги кунларда Англия, Франция ва Исроил ҳарбий авиацияси араб давлатларининг осмон чегараларига, шу жумладан Сурия ва Иорданиянинг осмон чегараларига бостириб киришни кучайтириб юборди. Кипр ороли агрессия базаси бўлиб қолмоқда.

Д. Т. Шепилов Бирлашган Миллатлар Ташкилоти халқаро қўшинларининг Мисрда туриши масаласига тўхталиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қуролли кучлари **қаерда** жойлаштирилиши лозим, улар қанча **муддат** туришлари ва **қандай вазифаларни** бажаришлари лозим, деган масалани тўла равишда аниқлаб олиш зарур, деди. Совет ҳукумати бу масалада Мисрнинг позициясини қўллаб-қувватлайди. Англия ва Франция қўшинлари Порт-Саиддан чиқиб кетганларидан кейин, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қисмлари учун Порт-Саидда ҳам, умуман канал районида ҳам ҳеч қандай иш қолмаслиги лозим.

21 ноябрда Порт-Саидга кирган халқаро қўшинларнинг бўлинмалари инглиз-француз қўшинлари Порт-Саиддан чиқиб кетгунларичагина шу шаҳарда қолишлари лозим. Сўнгра улар дарҳол Порт-Саиддан чиқиб кетишлари ва яраш тўғрисидаги маълум битимга кўра, Миср ва Исроил қўшинларини бир-биридан ажратиб турувчи демаркация линиясида жойлаштириладиган халқаро қўшинларнинг бўлинмаларига қўшилишлари лозим. Лекин улар бу районда ҳам Миср зарур деб топган вақтгача қолишлари лозим, холос.

Д. Т. Шепилов Сувайш каналида кемалар қатновини тиклаш масалаларига тўхталиб дедики, бу қадар муҳим проблемани ҳал этишда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг роли Мисрга бу ишда ёрдам кўрсатишдан иборат бўлиши лозим. Бироқ, агар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, ҳозир баъзи бировлар таклиф қилаётганидек, Сувайш каналида ўзи хўжайинлик қилишга ва уни ижарага олган ташкилотдек ҳаракат қилишга киришганида эди, жуда ғалати иш бўлур эди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти фавқулодда қуролли кучларининг Мисрда бўлиши масаласини Сувайш каналидан фойдаланиш масаласи билан сунъий равишда боғлаб қўйиш йўлидаги уринишлар канал Мисрнинг ажралмас қисми эканлигига асло кўникишни истамаётган ва эски тартибларни тиклашга интилаётган инглиз-француз доираларининг планларини акс эттиради.

«18 давлат платформаси», «Даллес плани» деб аталган планлар асосида канални «интернационализация қилиш» проектини яна кўтариб чиқишга уриниш ва бу проектни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қуролли кучларининг вазифалари ва функциялари масаласи билан боғлаш бутунлай асоссиздир, деди Д. Т. Шепилов. Биринчидан, Сувайш проблемасини бартараф қилиш аввало Мисрдан чет эл қўшинларининг ҳаммасини чиқариб юборишни тақозо қилади. Иккинчидан, бу проблемани Мисрнинг ажралмас суверен ҳуқуқларини ҳурматлашга асосланган музокаралар олиб бориш йўли билангина бартараф қилиш мумкин ва Мисрга тазйиқ ўтказмоқ учун бирор чет эл қуролли кучларидан фойдаланишга асло йўл қўйиб бўлмайди. Бундан шу нарса келиб чиқадики, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролли кучлари Сувайш проблемасини узил-кесил бартараф қилиш ишига ҳеч қандай дахли бўлиши мумкин эмас.

Агар Бирлашган миллатлар Ташкилоти ўз фавқулодда қуролли кучларининг Мисрда туришидан мазкур планларни амалга оширишни ниқобламоқ учун фойдаланишга йўл қўйганида эди, жиддий хато қилган бўлур эди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бу планлардан ўзини қатъиян четга олиши лозим, чунки шу планларнинг авторлари Миср ва бошқа араб халқларнинг суверенитетини назар-писанд қилмаётирлар, шу билан бирга, улар Бирлашган Миллатлар Ташкилотини араб мамлакатларида ўз позицияларини тиклашга интилаётган мустамлакачи кучларнинг ғаразли манфаатларига хизмат қилдириш ниятидадирлар.

Пировардида Д. Т. Шепилов айтдики, Совет делегацияси Осиё ва Африкадаги 21 мамлакатнинг резолюция проектини жуда қўллаб-қувватлайди ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси Англия, Франция ва Исроил қўшинларини Мисрдан дарҳол ва батамом олиб чиқиб кетилиши тўғрисидаги ўз талабини жуда қатъий равишда таъкидлаши зарур, деб ҳисоблайди.

Д. Т. Шепиловдан кейин сўзга чиққан Канада делегати Пирсон Совет Иттифоқи вакилининг нутқи қолдирган таассуротни бўшаштиришга уринди. Пирсон ҳақиқатда агрессорларнинг позициясини ҳимоя қилишга ўтиб олиб, маълум фактларга хилоф равишда, Мисрдан чет эл қўшинларини олиб чиқиб кетиш бошланди ва бу тез фурсатда тугалланади, деб даъво қилди. У, Осиё ва Африка мамлакатлари томонидан таклиф қилинган ҳамда интервенциячиларнинг қўшинларини Мисрдан дарҳол олиб чиқиб кетиш тўғрисида Бош Ассамблеянинг тавсиясини таъкидлайдиган резолюция проекти «ҳозирги вақтда ортиқча бир нарсадир» деди. Бунинг ўрнига Пирсон Бош Ассамблеяни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролли кучлари тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш билан шуғулланишга чақирди ва ўзи ҳам биргаликда тузган резолюция проектини қабул этишни талаб қилди.

Канада, АҚШ, Колумбия, Ҳиндистон, Норвегия ва Югославия делегациялари томонидан киритилган бу проект бош секретарнинг Сувайш каналини тозалашга доир ҳаракатларини маъқуллайди ва унга «тозалаш ишларига тез ва самарали киришмоқ учун амалий тадбирларни ўрганишни ва битим тузиш тўғрисидаги музокараларни давом эттиришни» топширади.

Пирсон дедики, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг кучлари ўз вазифаларини батамом бажаргунча Миср территориясида қолишлари лозим. Шу билан бирга Канада делегати Бирлашган Миллатлар Ташкилоти кучларининг вазифаларига жуда кенг маъно берди, «Сувайш каналида кемаларнинг бемалол қатнашини таъминлаш» вазифасини ҳам шу вазифалар қаторига киритди.

Польша делегациясининг бошлиғи М. Нашковский «Бош Ассамблеянинг тавсиясига фақат бир томон — у ҳам бўлса агрессия қурбонининг ўзи итоат қилди» деб қайд қилиб ўтди. Агрессорларнинг қўшинлари эса деди у, Миср территориясини оккупация қилиб турибдилар, ўша мамлакатларнинг ҳукуматлари ўз қўшинларини олиб чиқиб кетмаслик учун ҳар хил янги баҳоналарни ўйлаб чиқармоқдалар. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг энг муҳим вазифаси шуки, у Миср территориясига бостириб кирган давлатларнинг ўз қарорини ҳурматлашга мажбур қилиши лозим, аммо бу вазифа шу вақтгача бажарилгани йўқ.

Польша делегацияси деди М. Нашковский Англия, Франция ва Исроил қуролли кучлари Миср территориясидан дарҳол олиб чиқиб кетишни талаб қилади, чунки бу қуролли кучларнинг Миср территориясида туришининг ҳар куни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг обрўйига зарар етказиб бутун дунёда кескинликни кучайтирибгина қолмасдан, шу билан бирга кўп мамлакатларнинг экономикасига ҳам зарар етказади. Европа ва Осиёнинг кўп мамлакатлари сингари Польша ҳам Сувайш каналида кемалар қатновининг тезроқ тикланишига манфаатдордир, каналда кемаларнинг қатнови Англия, Франция ва Исроилнинг Мисрга ҳужум қилганликлари натижасида тўхтаб қолган эди.

Канални тозалаш ва кемалар қатновини тиклаш ишлари эса деди у, Миср территориясидан чет эл қўшинлари олиб чиқиб кетилгандан кейингина бошланиши лозим. М. Нашковский; шу ишларни бажариш билан боғлиқ бўлган харажатларнинг ҳаммаси агрессия қилган мамлакатлар устига юкланиши лозим, деб уқтириб ўтди.

Империалистик давлатларнинг Иорданияга нисбатан планлари тўғрисида СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепиловнинг айтган гапи муносабати билан Ироқ вакили Жамолий, менинг мамлакатим «бирор араб мамлакатига қарши қилинадиган найрангларда ҳеч бир» қатнашмайди деб уқтириб ўтди.

Жамолий чет эл қўшинларини олиб чиқиб кетиш масаласига тўхталиб, бу қўшинлар Миср территориясида турар экан, фақат Яқин Шарқ мамлакатлари учунгина эмас, шу билан бирга бутун дунё учун ҳам хавф сақланиб қола беради деди. Агрессорларнинг қўшинлари, деди у, Мисрдан мумкин қадар тезроқ чиқиб кетишлари лозим.

Шу билан бирликда Жамолий Англияни ҳимоя қилишга уринди ва ҳатто Англияни «арабларнинг дўсти» деб айтди.

Исроил вакили Эбан Исроил қўшинлари Миср территориясидан чиқиб кетишлари учун аввало Миср, араб давлатлари ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти жуда кўп «зарур шартларни» таъминлашлари», «ваъдалар», «гарантиялар» ва шу сингариларни таъминлашлари зарур деб талаб қилди. Бошқача қилиб айтганда, агрессорлар Миср территориясидан ўз қўшинларини дарҳол олиб чиқиб кетсинлар деб Бош Ассамблея томонидан қилинган талабни бажариш ниятида эмасликларини Исроил вакили Англия ва Франция вакилларига қараганда ҳам равшанроқ кўрсатди.

Болгария делегациясининг бошлиғи К. Луканов, вужудга келган фавқулодда жиддий аҳвол тезликда қатъий чоралар кўришни талаб қилади, деб уқтириб ўтди. Агрессорлар деди у Бирлашган Миллатлар Ташкилотига дағдаға қилмоқдалар. Улар «Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролли кучлари қандай вазифани бажариши бизга аниқ бўлмагунча» бизнинг қуролли кучларимиз Мисрда қола беради деб даъво қилмоқдалар. Бу даъволар агрессорларнинг ҳийла-найранг ишлатаётганликларини ва ўз қўшинларини Миср территориясидан олиб чиқиб кетмоқчи эмасликларини кўрсатади.

Болгария Халқ Республикасининг делегацияси деди К. Луканов «Мисрга қарши агрессияни тўхтатмоқ учун дарҳол чоралар кўришни, чет эл қўшинларининг ҳаммасини Миср территориясидан дарҳол олиб чиқиб кетишни ва Мисрнинг ички ишларига ҳеч бир аралашмай Сувайш проблемасини тинч йўл билан, музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этишни талаб қилади».

Англия ва Франция ҳукуматлари, деди сўнгра, Болгария вакили, «Бирлашган Миллатлар Ташкилоти кучларининг ёрдами билан ўзларининг дастлабки мақсадларидан бирига эришмоқ — канални интернационализация қилмоқ учун энди шу кучлардан фойдаланмоқчилар. Англия ва Франциядаги баъзи доираларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қуролли кучларининг вазифаларини ва функцияларини ўзгартириб, бу кучларни контроллик қилувчи кучлардан оккупациячи кучларга айлантириш тўғрисидаги талабларини фақат шу тариқа изоҳлаш мумкин».

Агрессорларнинг бу янги найрангларини қоралаш зарур, деди К. Луканов ва Миср ҳукумати билан келишиб Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қуролли кучларининг Миср территориясида қанча муддат билан ва қандай шарт билан туришини аниқлаб олиш зарур. Миср территориясига бостириб кирилганлиги натижасида етказилган зарарни Мисрга тўлаб беришни агрессор мамлакатларга таклиф қилиш ҳамда канални тозалаш ва унинг иншоотларини тиклаш харажатларининг ҳаммасини агрессор мамлакатларга юклаш зарур.

АНГЛИЯ, ФРАНЦИЯ ВА ИСРОИЛ ТАБААЛАРИ МИСРДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ҚОҲИРА, 25 ноябрь. (ТАСС). Англия, Франция ва Исроил табааларидан яна 650 киши кеча Мисрдан жўнаб кетди. Мисрда туриши номатлуб деб топилган бу ажнабийлар орасида секвестр қилинган инглиз ва француз банкларининг, савдо ва саноат корхоналарининг директорлари, инженерлар, адвокатлар ҳамда Искандариядаги пахта биржасининг маклерлари (даллоллари) бор.

Румыния-Венгрия музокаралари тўғрисида қўшма ахборот

БУХАРЕСТ, 25 ноябрь. (ТАСС). Румыния Халқ Республикаси ҳукумати ва Румыния ишчи партиясининг делегацияси билан Венгрия Халқ Республикаси Революцион Ишчи-Деҳқон ҳукуматининг ва Венгрия социалистик ишчи партиясининг делегацияси ўртасида 1956 йил 22 ноябрда Будапештда бўлиб ўтган музокаралар тўғрисидаги қўшма ахборот бугун матбуотда эълон қилинди. Қўшма ахборотга Румыния Халқ Республикасининг делегацияси номидан Г. Георгиу-Деж ва Венгрия Халқ Республикасининг делегацияси номидан Я. Кадар қўл қўйганлар.

Самимий дўстлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтган музокаралар вақтида, дейилади ахборотда, ҳукумат делегациялари кейинги ҳафталарда Венгрияда бўлиб ўтган воқиалар натижасида вужудга келган вазият тўғрисида, шунингдек ҳозирги халқаро проблемалар тўғрисида фикрлашиб олдилар.

Румыния ҳукумат делегацияси Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукумати қатъий чоралар кўрганлиги натижасида халқ-демократик тузумни тугатишни ҳамда помешчиклар ва капиталистлар режимини тиклашни мақсад қилиб олган контрреволюцион исъён бостирилганлиги муносабати билан ўзининг мамнун бўлганлигини билдирди. Румыния ҳукумати ўзига дўст Венгрия Халқ Республикасида қонунийликни ва осойишталикни тикламоқ учун ҳамда халқ-демократик тузумни ва меҳнаткашларнинг социал ғалабаларини ҳимоя қилмоқ учун Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукумати томонидан зўр ғайрат билан кўрилаётган тадбирларни хурсанд бўлиб табриклайди. Ҳар иккала ҳукумат бамаслаҳатлашиб шу фикрга келдиларки, контрреволюцион кучларнинг муваффақияти Венгрияни уруш ўчоғига айлантирган бўлур эди. Ҳеч шубҳасиз, гиж-гижловчи шовинист кучлар венгер халқи билан румин халқи ўртасига яна душманлик солишга ҳаракат қилган бўлур эдилар.

Ҳар иккала ҳукумат делегациялари шуни уқтириб ўтдиларки, контрреволюцияни тор-мор келтирмоқ учун, фашистлар диктатураси ўрнатилишига тўсқинлик қилмоқ учун венгер халқининг демократик ва социал ғалабаларини ҳимоя қилмоқ учун Венгрия ҳукуматининг суверен ҳуқуқларига мувофиқ совет қўшинларини ёрдамга чақириш тўғрисидаги қарори зарур ва тўғри қарор бўлди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставига ҳамда ҳамма мамлакатларнинг суверенитети ва мустақиллиги принципларига асосланиб Румыния Халқ Республикаси ҳукумати ва Венгрия Халқ Республикаси ҳукумати шуни қатъий қилиб айтдиларки, Венгриянинг бундан буёнги ривожланишига доир масалалар фақат Венгрия Халқ Республикаси органларининг компетенциясига тааллуқлидир. Ҳар иккала ҳукумат шу қадар кулфатларни бошидан кечирган венгер халқига Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ёрдамлашишга интилаётганлигини қадрлайдилар, лекин улар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Устави билан ҳисоблашмаётган ва Венгриянинг ички ишларига аралашишдан иборат бўлган қарорларига рози эмаслар. Қонунийликни тиклаш, фашизм ўрнатилишига йўл қўймаслик Венгриянинг Париж сулҳ шартномасига кўра ўз зиммасига олган мажбуриятларига мувофиқ бўлиб тушаётган ишдир ва бу иш фақат Венгрия ҳукуматининг компетенциясига тааллуқлидир.

Ахборотда умумий халқаро аҳвол масалаларида, чунончи: Мисрга қарши қилинган Англия-Франция-Исроил агрессияси проблемаларига доир масалаларда, Хитой Халқ Республикасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш масаласида, атом энергиясидан ҳарбий мақсадларда фойдаланишни тақиқлаш ва шу каби масалаларда ҳар иккала мамлакат ҳукуматларининг нуқтаи назарларида умумийлик борлиги акс эттирилган.

Ҳар иккала мамлакат ҳукуматлари, дейилади сўнгра ахборотда, ҳар иккала халқнинг манфаатларига ва иродасига мувофиқ сиёсий, иқтисодий ва маданий турмушнинг ҳамма соҳаларида беғараз дўстлик муносабатларини ва қардошларча ҳамкорликни кенгайтиришга ва ривожлантиришга ўзларининг қатъий бел боғлаганликларини билдирадилар. Бу нарса бундан буён ҳам ҳар иккала қўшни халқнинг курашида қўлга киритилган халқ демократияси режимини бундан буён ҳам мустаҳкамлашга ва ривожлантиришга ёрдам беради ҳамда айни вақтда Шарқи-Жанубий Европада тинчликни мустаҳкамлашнинг ва социалистик ривожланишнинг мустаҳкам гарантияси бўлади.

Халқ-демократик тузумни ҳимоя қилиш ва жиддий иқтисодий қийинчиликларни бартараф қилиш мақсадида дўст румин халқи ва Румыния ишчи партияси томонидан сиёсий ва маънавий мадад берилганлиги учун, анча моддий ёрдам кўрсатилганлиги учун Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукумати жуда самимий ташаккур билдиради. Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг илтимосига биноан, Румыния Халқ Республикаси ҳукумати Венгрия Халқ Республикасига шу вақтгача бериб келинган ёрдамдан ташқари, энг зарур товарларни харид қилмоқ учун 60 миллион сўм миқдорида кредит берди.

Музокаралар давомида ҳар иккала томон Румыния ишчилар партияси билан Венгрия социалистик ишчи партияси ўртасида ҳамкорликни мустаҳкамлаш зарурлигини уқтириб ўтдилар, бу ҳамкорлик Румыния Халқ Республикаси билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасида дўстликни ва ҳамкорликни мустаҳкамлашнинг асосидир.

Венгриядаги воқиалар шуни яна бир марта кўрсатдики, дейилади ахборотда, социалистик мамлакатларнинг пролетар интернационализми идеологиясидан келиб чиқаётган бузилмас бирлиги румин ва венгер халқларининг, шунингдек социалистик мамлакатлар улуғ оиласидаги бошқа халқларнинг мустақиллиги ва тинч ривожланиши учун мустаҳкам гарантиядир.

Румыния Халқ Республикаси ҳукумати Венгрия Халқ Республикасининг революцион ишчи-деҳқон ҳукуматига ўзининг хайрихоҳлигини ва дўстлигини қатъий билдиради ва дўстона социалистик мамлакатларнинг ёрдами билан ва улар билан ҳамкорлик қилиб, венгер халқи ҳамма қийинчиликларни енгади ҳамда бахтли турмуш яратиш йўлида, социализм қуриш йўлида муваффақият билан олға боради, деб қатъий ишонч билдиради.

ВЕНГРИЯДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

БУДАПЕШТ, 25 ноябрь. (ТАСС). Будапешт радиоси Катта Будапешт марказий ишчилар кенгаши секретариатининг ахборотини эълон қилди. Бу ахборотда, жумладан, ишни бошлаб юбориш тўғрисидаги қарорни бажартирмай саботаж қилаётган айрим шахслар ва бир группа кишилар Катта Будапешт марказий ишчилар кенгаши номидан, шунингдек айрим корхоналарнинг ишчилар кенгаши номидан масъулиятсиз даъватлар қилмоқдалар, дейилади. «Шу муносабат билан, дейилади ахборотда, Катта Будапешт марказий ишчилар кенгаши бу игвогарлик даъватларининг мақсади ишчилар орасида ғалаён қўзғатиш ва уларнинг сафларини бузишдан иборат эканлигига мамлакат меҳнаткашларининг эътиборини жалб қилади.

Катта Будапешт марказий ишчилар кенгаши ўзининг 23 ноябрда эълон қилган чақириғини ҳали ҳам ўз кучини сақлаётган чақириқ деб ҳисоблайди. Бу чақириқда бутун мамлакатда бошланган унумли ишни давом эттириш зарурлиги айтилган эди». Ахборотда дейиладики, 26 ноябрда Катта Будапешт марказий ишчилар кенгаши ҳукумат билан музокараларни давом эттиради.

Бугун Будапештдаги катта корхоналар ишчи кенгашларининг вакиллари парламент биносида тўпландилар ва Венгрия бош министри Янош Кадар улар олдида нутқ сўзлади.

Газеталар ва радио бутун Венгрияда корхоналарда иш бошланаётганлиги тўғрисида хабарлар беришни давом эттирмоқдалар. Кеча Оздда шахтёрларнинг 90 проценти ишга тушди. Венгрия қуролли кучлар министри Мюнних венгер қуролли кучларининг яқинда ташкил этилган офицерлик полкларига ва полиция ходимларига мамлакатда тартиб ўрнатиш йўлида курашиб, террорчиларнинг, бандитларнинг ва таловчиларнинг ҳуружларини муваффақият билан тугатаётганликлари учун ташаккур билдирди.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/XI да **Оғриқ тишлар,** 28/XI да **Алишер Навоий.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/XI да **Катта концерт.** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Мукаррама Турғунбоева, Галия Измайлова, Назира Аҳмедова** ва бошқалар қатнашади, 28/XI да **Чио-Чио-Сан.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/XI да **Зафар.**

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун янги бадиий фильм **Заречная кўчасида баҳор.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз **Заречная кўчасида баҳор,** кеч соат 5 дан ҳинд бадиий фильми **Ворис.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

28 ноябрда

РСФСРда хизмат кўрсатган артист

ЮРИЙ ДУРОВ ГАСТРОЛЛАРИ

Томоша кеч соат 8 да бошланади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 39040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048 Эълонлар бўлими — 38142

Р10055. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1570.